

ASKERİ FAŞİST DİKTATÖRLÜĞÜN BASKI, ZULUM VE İŞKENCELERİYLE DOLU 2. YILINI GERİDE BIRAKIRKEN FEDARAL ALMANYA' DAKİ TÜRK VE KÜRT İŞÇİLERİNİN DEMOKRATİK ÖRGÜTLERİ CUNTA' YI LANETLEMELİK İÇİN 11 EYLÜL CUMARTESİ GÜNÜ FRANKFURT' TA BÜYÜK BİR MİTING VE YÜRÜYÜŞ DÜZENLİYORLAR. DEMOKRASİ İÇİN BİRLİK OLARAK, ANTI-FAŞİST GÜÇLERİN EYLEM BİRLİĞİ AÇISINDAN SON DERECE ÖNEMLİ GÖRDÜĞÜMÜZ BU MİTINGİN ÇAĞRI METNİNİ AŞAĞIDA TAM OLARAK YAYINLIYORUZ.

ÇAĞRI

İşçiler, emekçiler,

Askeri faşist diktatörlük ikinci yılını doldurdu. Bu iki yıl işçi sınıfı ve halkımız için tarihinin en karanlık yılları oldu.

İşte faşist cunta'nın kanlı iki yılı:

- * 170. 000'nin üzerinde tutuklu ve hükümlü
- * 100'ü aşkın devrimci ve demokrat işkencede katledildi.
- * 700'ün üzerinde insan operasyonlarda katledildi.
- * 16 kişi idam sehparında katledildi.
- * 4600 kişi idam talebiyle yargılanmaktadır.
- * 100'ün üzerinde kişi idam cezasına çarptırıldı.
- * Kürt ulusuna yönelik katliamlar had safhaya ulaştı.
- * Tüm ilerici, devrimci sendika ve kitle örgütleri kapatıldı.
- * İşçi sınıfının grev, toplu sözleşme hakkı gasp edildi.
- * Zam, işsizlik ve enflasyon had safhaya ulaştı.

Askeri faşist diktatörlüğün yıkılması, yerine halkın kendi demokratik iktidarının kurulması uğruna Türkiye ve Türkiye-Kürdistan'da işçi sınıfımızın ve halklarımızın değişik biçimlerde yürüttüğü devrimci-demokratik mücadeleyi desteklemek,

Halk düşmanı gerici askeri cuntanın dayattığı 'anayasa', 'parlamento', 'demokrasi' ve benzeri sahtekarlıklara karşı çıkmak,

Kürt Ulusunun ayrı devlet kurma hakkı da dahil olmak üzere, kendi kaderini kendisinin tayin hakkını kayıtsız şartsız savunmak.

Başta ABD, Federal Almanya ve onların saldırgan askeri örgütü NATO olmak üzere emperyalistlerin askeri cuntayı yaşatmaya yönelik her türlü politik, askeri, ekonomik desteğine karşı çıkmak.

Uluslararası planda emperyalizmin savaş kışkırtıcılığının bir parçası olarak, ABD'nin Ortadoğu'daki mevzilerini daha da genişletmek için, tehdit, şantaj ve yayılma aracı olarak kullandığı Faşist Generaller Çetesinin bölgedeki savaş kışkırtıcı politikasına karşı çıkmak.

Federal Almanya'da artan işsizliğe, sosyal ve demokratik hakların kısıtlanmasına, tehlikeli boyutlara ulaşan yabancı düşmanlığına, iltica haklarının gasbına, neonazi ve gerici güçlerin saldırılarına, savaş hazırlığına karşı çıkmak için yerli yabancı işçilerin birliğini ve ortak mücadelesini savunmak için.

11 Eylül'de, Frankfurt'taki yürüyüş ve mitinge katılım!

- Kahrolsun Askeri Faşist Diktatörlük !
- İdamların, işkencelerin ve katliamların hesabı sorulacaktır !
- Kürt Ulusuna yönelik baskı ve katliamlara son !
- Tüm anti-faşist tutuklulara özgürlük, genel af !
- DISK ve kapatılan devrimci-demokrat sendikalara, kitle örgütlerine özgürlük !
- NATO ve ABD'nin çevik kuvvetlerine hayır !
- Cuntanın dayattığı anayasaya hayır !
- Federal Almanya'nın cuntaya yaptığı her türlü yardıma son !
- Kahrolsun Yabancı Düşmanlığı !
- Yaşasın Filistin ve Lübnan halklarının direnişi ve ona omuz veren Türk, Kürt ve diğer uluslardan devrimcilerin enternasyonalist dayanışması !

YÜRÜYÜŞ: 11 Eylül, Cumartesi, Saat 10.30 FRANKFURT - PAULSPLATZ

Ala Rızgari, ATIF, BIRKOM (Birlik Yolu, Cephe, Devrimci İsci, Devrimci Savas, Emekçi, İscinin Sesi, Kivilcim, Serxwebun), DIB-FAK, FIDEF, İsci Gerceği, KAWA, KOCKAK, KOMKAR, Kürt Halk Evleri, Proleter Dayanışma, Tekosin Sempatizanları, Türkiye Komiteleri, BWK, Arbeiterbund, Türkiye Demokratlarıyla Dayanışma Girişimi, KPD, Volksfront, KB.

Destekleyenler: DİDF, Gerçek

demokrasi için
birlik

DEMOKRASİ İÇİN BİRLİK ERSCHEINT MONATLICH / JAHRESABONNEMENT 25.- DM
KONTO NO: 63003495 STADT-SPARKASSE DÜSSELDORF BLZ: 300 501 10
ANSCHRIFT VON REDAKTION - KRIPP STRASSE 54 / D - 4000 DÜSSELDORF
TEL. (0211) 210 88 39 - HERAUSGEBER : DEMOKRASİ İÇİN BİRLİK - AVRUPA
KOMİTESİ - KRIPP STRASSE 54 D - 4000 DÜSSELDORF 1 / TEL. (0211) 210 88 39
DRUCK: PLAMBECK & Co. NEUSS - V. i. S. d. P. EROL BOYRAZ - DÜSSELDORF

12 EYLÜL'ÜN İKİNCİ YILI ve GÖREVLER

Askeri faşist diktatörlük ikinci yılını doldurmak üzeredir. Cunta süngü zoruyla iktidarı gaspettiği günden buyana sistemli ve planlı bir şekilde yerleşme ve devletin biçimini temelden değiştirme işlevini adım adım gerçekleştirmeye çalışmıştır. Hazırlanan "Anayasa" ile bu sürece nokta konulması işine başlanırken, aynı zamanda, emperyalizmin ve işbirlikçisi tekellerin de politik egemenlik biçiminde temelden bir değişikliği sağlamış olacaktır.

Diktatörlük daha işe başlarken "demokrasiye dönüş" sözünü gevelemek zorunda kalmıştı. Bunun, kurumlaştırılmak istenilen faşizme "parlamentar" bir görünüm verme kaygı ve manevralarının bir ifadesi olacağı biliniyordu, söylenmişti. Bu gerçek, açıklanan "Anayasa" taslağı ile çıplak bir şekilde ortaya çıkmış bulunmaktadır. Kaldı ki, Cunta, bugüne değin yürüttüğü iç ve dış politikası ile, çıkaracağı fermanlar ile, bugün ortaya çıkan sonucun oluşması için adım adım ve ustaca, öngörülen yapının temel taşlarını zaten yerleştirmiş olmaktadır. Bu temel üzerine yerleştirilen yeni devlet binası, "Anayasa" ile çatıya kavuşacaktır.

Bu durumda politik görevlerimizi nasıl belirleyeceğiz ? Ya da politik görevlerimizi belirleyecek olan nedir ?

Hiç kuşkusuz, politik görevlerimiz, 12 Eylül darbesi ile birlikte ortaya çıkan durum ve devlet yapısında temel bir değişikliği gerçekleştirmeye yönelik sürecin ışığında belirlenecektir. Cunta, işçi sınıfının ve tüm demokratik güçlerin karşısına dikilen baş engeldir. Görev, bu engelin ortadan kaldırılması, onun aşılması noktasında toplanmaktadır. Bu ise, birüneceği yeni biçimler ne olursa olsun, özü itibarıyla faşist olan diktatörlüğün devrilmesine bağlıdır. Bir diğer deyişle, Cunta'dan kurtulmak, güncel politik görevin içeriğini oluşturmaktadır.

Bu değerlendirme, en genel çerçevede anti-cunta güçlerin ortak bir saptaması olarak düşünülebilir. Daha doğrusu, ciddi diyebileceğimiz farklı ele alışlar, esas olarak bu noktadan çıkmaktadır. Asıl farklılık bu hedefe nasıl ulaşılabileceği sorununun çözümünde kendisini göstermektedir. Ve bugün, tartışmanın yoğunluk kazandığı yer de burasıdır.

Bilineceği üzere, 12 Eylül, kitle hareketlerindeki kabarmaya ağır bir darbe indirmiştir. Dahası, çok yönlü demagojilerle kitleler şaşkına çavrilmiş, çevrilmektedir. Bir yandan en ağır baskı koşulları oluşturulmakta, gözü dönmüş bir devlet terörü estirilmiştir. Böylece kitleler sürekli bir baskı altına alınmakta, zorla susturulmaya çalışılmaktadır. Diğer yandan da, çok çeşitli saptırma yöntemleri kullanılarak, kitlelerin hareketlenmesinin önü alınmaya çalışılmaktadır.

İşte, politik görevlerimizin gereklerini nasıl yerine getirebiliriz sorusunun yanıtını ararken veya günümüzün başta gelen görevini belirlerken, kitlelerin karşı karşıya olduğu bu durumu değiştirecek gerekli ve mümkün adımlardan yola çıkmak gerekir. Atılacak adımları, bu çerçevede biçim ve yöntemleri saptamaya çalışırken, hiç kuşkusuz, şanımıza yaraşacak biçim ve yöntemleri ya da gönümüzün istediği hedefi ölçüt olarak ele alamayız. Ölçüt, olması gereken ile mümkün olanı uzlaştırabilmektir. Açık deyişle, her yeni değişme ve gelişme karşısında somut durumun somut tahlilini yapabilmek esas alınmalıdır. Bunun sonucunda, hangi yöntem ve savaşım biçimi gerekiyor, bunları hazırlamak, bulmak ve kullanmak sonuç alıcı olabilecektir.

Bugün geriye kalabilmiş en küçük demokratik olanaktan, en küçük yasal olanaktan sonuna kadar yararlanmak durumundayız. Esnek ve ortak bir kitle çalışması yapmak zorundayız. Günün başlıca görevi olarak kendisini ortaya koyan budur.

Bu çerçevede, askeri faşist diktatörlüğün sınıf konumunu ve niteliğini kitleler içinde iyice açığa çıkartmak için varolan çabaları daha da yoğunlaştırmak gerekmektedir. Cunta'nın demagojilerini, ideolojik etkilenme ve kitleleri yanıltma girişimlerini etkisizleştirmek için elden gelen tüm çalışmayı yapmalıyız. Kitleleri daha üst ve ileri eylem biçimlerine hazırlayabilmek için eylem biçimleri bulmak ve geliştirmek durumundayız. Koşulların dayattığı yeni biçimleri de kapsayan kitle örgütlenmelerini yaratmak ve olanları güçlendirmek için kafa kafaya vererek, kol kola girerek sürekli ve kararlı bir uğraş sürdürmeliyiz. Cunta'ya karşı olan, -kendi taraftarları için ajitasyon aracı bulmak için değil, gerçekten kitle hareketlenmesine bir milim, bir santim daha katkıda bulunmayı esas alan- tüm güçleri bekleyen görev budur.

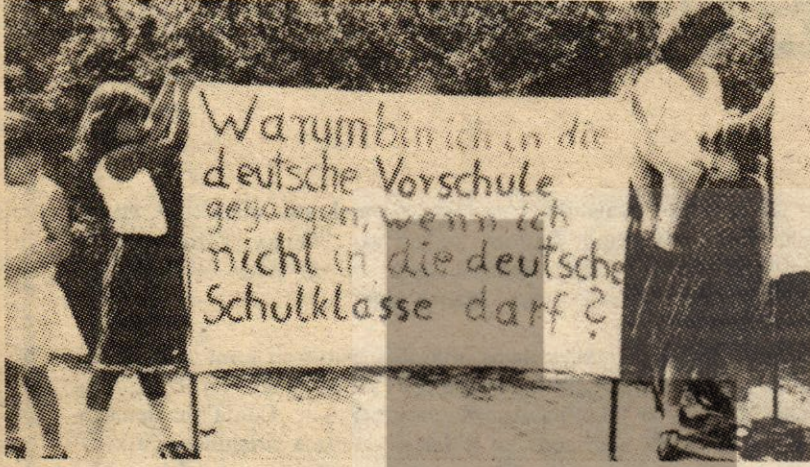
Bu görevin gerekli kıldığı işleri yapabilmek için koşullar olgunlaşıyor. 12 Eylül'ün ikinci yılında, Sol'un eylem birliği çalışmaları daha ileri düzeylere ulaşmaktadır. Eylem birliğinin sekteye uğratılmaması için olumlu ve yapıcı yaklaşımlar, tüm gruplar bakımından dikkat edilen ve korunan mevziler haline gelmektedir. Bu olumlulukları, daha da ileri götürmenin olanakları gün gün artmaktadır.

Öte tarafta, nesnel koşullar da olgunlaşıyor. Belirtilmeye çalışılan görevlerin yerine getirilmesi bakımından "Anayasa" tartışmalarıyla birlikte en geniş eylem birliği için kitlelerin biririken öfkesi kapakları açmaya başladı. Bu kapağı daha da açmak mümkün hale gelmektedir. Bu zemini korumak, bu zemin üzerinde esnek ve ortak bir kitle çalışması yürütmek, kitlelerle et ve tırnak gibi iç içe geçmek mümkündür. Bu daha ileri savaşım olanaklarını da hazırlayacaktır. Tüm bu olanakları gereğince değerlendirebilmek, "Anayasa" tartışmalarıyla birlikte oluşmaya başlayan en geniş eylem birliği alanındaki çabaları daha da yoğunlaştırmak gereklidir. Çocukluk dönemi eksikliklerini atabildiğimiz, aşabildiğimiz ölçüde, kitlelerin hareketlenmesini ve kararlılıklarını birleştirmeyi getirecek bu görevi sonuçlandırabilir, başarıya ulaştırabiliriz.

Eyilem birliği için gerekli koşulların giderek geliştiği ve olgunlaştığı bir süreç yaşanmaktadır. Diğer yandan, ilerici demokratik güçler, tüm anti-cunta güçler, özellikle "Anayasa" taslağı görüşmeleriyle birlikte başlayan ele alış farklılıklarını kendi aralarında tartışmayı sürdüreceklerdir. Bu son derece doğaldır, hatta gereklidir de. Burada unutulmaması gerekli olan şudur. Hem tartışmak ve hem de ortak iş yapmasını, eylem birliği yapmasını kesin bir alışkanlık haline getirmektir. Tartışıldığı halde, ortak iş yapılabiliriyorsa, bu kapsamda daha ileri gelişme düzeylerine ulaşılabiliriyorsa, ancak baş düşmana zarar verilebilir. Ve ancak böyle davranılabilirse, sol kendi iç boğuşmasını asıl düşmanla boğuşmanın önüne çıkartmayacak, mızrağın sivri ucunu asıl düşmana çevirebilecektir. Bu gerçek, gereğince değerlendirilmek ve en yukarıya konulmak zorundadır. Çünkü bu, işe başlamanın, bir işi ortak kotarmanın anahtarıdır.

Bu anahtarı kullanabilmeyi öğrendiğimiz ölçüde sağlıklı sonuçlara ulaşabiliriz. 12 Eylül darbesi ile başlayan süreci yavaşlatmak, durdurmak ve Cunta'yı alaşağı etmek için ikinci yılda gereken dersleri çıkartmak önem kazanmaktadır. ●

Yeni öğrenim yılında Göçmen İşçi Çocukları

Federal Almanya'nın eyaletlerinde okulların peşpeşe yeni öğretim yılına girmesi ile birlikte, göçmen işçi çocuklarının eğitim sorunu da yeni boyutları ile ortaya çıktı.

Tüm eyaletlerde en başta göze çarpan uygulama, göçmen işçilerin çocuklarının Alman çocuklarından soyutlanarak ayrı "ulusal sınıflar" da toplanması. İlk okul birinci sınıflarında, sınıf başına yabancı öğrenci oranı %20 ile 30 arasında dondurulmuş bulunmakta. Bu sınırlama uygulanırken, çocukların Almanca bilgileri de göz önüne alınmamakta, sadece istatistiksel bir yöntemle ayırım yoluna gidilmektedir. Böylelikle göçmen işçilerin çocukları aleyhine ikili bir oyun oynanmaktadır: Bir yandan hiç bilmeyen veya çok az Almanca bilen çocuklar anlamadıkları bir dilde ders görmeye zorlanmakta, diğer

yandan Almanca düzeyi yeterli çocuklar, belirlenen oran dolduğu için ulusal sınıflara gönderilmektedir.

ÇOCUKLARIMIZIN "EĞİTİM ÇIKMAZI"

Federal Almanya'daki göçmen işçilerin çocuklarının eğitim-öğrenim alanında yıllardır içine itildikleri eğitim çıkmazı herkeze bilinmektedir. Bu çocukların %60'dan fazlası ilk okuldan sonra, en düşük okul olan, hiçbir ileri okula gitme olanağı sağlamayan Hauptschule'ye gitmektedir; Hauptschule'deki yabancı çocukların da %50'den fazlası bu en düşük okulu bile bitirme diploması alamadan terk etmektedirler. Bunun sonucu bu gençler yüksek tahsil v.b. bir yana, meslek eğitimi yapmak olanağı da bulamamakta ve düz işçi olarak işsizler ordusuna katılmak zorunda bırakılmaktadırlar.

Öte yandan oturma izninin uzatılmasına yönelik son değişikliklerle, birçok eyalette gençler, ancak bir meslek eğitimi veya işyeri gösterebildikleri takdirde oturma izinlerini uzattırabilmektedirler. Diğer bir deyişle, bir yandan göçmen işçilerin çocuklarına okul-eğitim kurumlarında gerekli olanaklar verilmemekte, öte yandan da bu nedenle oturma izni uzatılmamaktadır.

ÇOCUKLARIMIZA İKİ "ÇÖZÜM" DAYATILIYOR

Kapitalist eğitim sistemi içinde Federal Almanya'da göçmen işçi çocuklarına uygulanan eğitim politikasının ereği açıktır: Önümüzdeki 10-15 yılın gereği olan iş gücünü, Federal Almanya'da doğumların azalması nedeni ile yabancılarla takviye etmek gerekmektedir ki, bu hem vasıflı, hem de vasıfsız işçiler için geçerlidir. Uygulanan eğitim sistemi ile bu sonuca ulaşılmak istenmektedir.

Bu arada integration "uyuşum" adı altında asimilation "özümleme" (Almanlaştırma) politikası uygulanmakta, çocuklar kendi kültürlerine ve benliklerine, ailelerine yabancılaştırılmaktadır. Bu %20-30 dışında kalanlar ise, "ulusal sınıflar" da içlerine kapalı, yaşadıkları toplumdaki, bu toplumun insanlarından uzak tutulmaktadır. Bu ayırım politikası ile de, son yıllarda iyice artmış olan yabancı düşmanı akımlara prim verilmektedir. (hatırlanacağı gibi, Kuzey Ren-

Westfalya eyaletinde geçen yıl, Yabancı Çocukların Ayrı Sınıflarda Okutulması İçin Halk Oylaması Girişimi büyük bir imza kampanyası açmıştı ve bu yıl her yerde yerel seçimlere katılan aşırı sağ gruplar da bu yolda yoğun propaganda yapmaktadırlar)

IRKÇILIĞA KARŞI İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİ

Göçmen işçi çocuklarının içine itildikleri eğitim çıkmazı bir rastlantı olmadığı gibi, sadece bu gençlerin yabancı olmalarından da kaynaklanmamaktadır. Olayın özünde sınıflı kapitalist toplumun sonuçları yatmaktadır. Federal Bilim Bakanlığının 1982 yılı başında yayınladığı bir araştırmanın sonuçlarına göre, yüksek okul ve üniversitelerde okuyan öğrencilerin sadece %13'ü işçi kökenlidir. Bir diğer araştırmaya göre de, işçi çocuklarının yarısından fazlası Hauptschule'ye gitmektedir. Sınıflı toplumun yasaları çalışmakta, işçi-emekçi çocuklarına ileri eğitim olanakları kendiliğinden kapanmaktadır. Bu arada işçi sınıfı içinde ayrıca dışlanan göçmen işçilerin çocuklarının durumunun daha da kötü olması kaçınılmazdır.

Bu ilişkiyi gözden kaçırmamak ve yerli-yabancı işçi ayırımı yoluyla işçi sınıfını bölme çabalarına karşı uyanık olmak gereklidir, çünkü özellikle gerek Federal Alman, gerek Türkiye'li aşırı sağ/faşist çevreler, okul-eğitim sorununu işçi sınıfını birbirine düşürmek için kaldıraç olarak kullanmaktadırlar. Alman gruplar "yabancı çocukların okullara dolması Alman çocukların eğitim olanaklarını bozuyor" yolu propagandalar yaparken, Türkiyeli çevreler de "din elden gidiyor, Türklüğümüz bozuluyor" gibi gerici gerekçelerle ulusal sınıf uygulamasını savunmakta ve işçi sınıfını yerli-yabancı olarak bölme çabalarının daha ilk okulda kurumlaştırılmasına hizmet etmektedirler. Sorunların çözümü ise böylesi bir ayrılımda değil, bütünleşmekte yatmaktadır. ●

Meğer bizi ne kadar da Seviyorlarmış...

Türkiye'den ailelerinin yanına gelecek çocukların yaş sınırını altıya indirmek istiyorlar diye kızıyorduk. Altı yaş nedir ki? Buncacık çocuklar ana babalarından, aile ocağından uzak tutulur mu? Bu ne acımasızlık, ne insanlık dışı bir tutum? diyorduk. Oysa yanılmışız, hem de ne yanılmak... Alman makamları için sorun, ne Almanya'da yabancı, ille de Türkiye kökenli, nüfusu azaltmak, ne aile birliğini engelleyip ana babayı yurda dönme zorunda bırakmak, ne bir şeymiş... Yabancıların, Türkiye'lilerin kendi iyiliği içinmiş. Yeni kuşakların geleceğini, iyiliğini düşünüyor adamlar da, biz anlamıyoruz.

"KAYBEDİLMİŞ KUŞAKLAR"

Bir Alman yetkili, "Altı yaşından büyük gelenler Almanya'ya uyum sağlayamıyorlar. Bu yüzden ikinci kuşağı kaybettik, bari üçüncü kuşağı kaybetmeyelim," diyor. Ne uzak görüşlülük, sorunu ne kapsamlı ele alış değil mi? Nerdeyse kendi dar görüşlülüğümüzden utanacağız.

Kaybedilmiş kuşaklar!... Doğru. Almanya'da da, Türkiye'de de. Ama kaybolmalarını için gereken yapıldı da, onlar yine de topluma uyum sağlayamadıkları için mi "kaybolmuş kuşak" oldular? Sorunun nedeni ve çözümü bu kadar basit mi? Geçelim.

"UYUM" SÖZCÜĞÜYLE IRKÇILIK MASKELENMEKTEDİR

Yetkilinin dili altındaki bakla "uyum" sözcüğü içinde saklı. Altı yaşından başlayarak çocuğun "Almanya'ya uyum sağlama"sından kastedilen, çocuğun ulusal benliğini yitirmesi, Almanlaşması, ulusal benliğinin Alman toplumunca emilip eritilmesi. Alman nüfus azalma yoluna girdiğinden ve de bu nüfus iş seçtiğinden, hem nüfus açığını, hem işgücü açığını yabancı nüfusla kapatmak gerek. Ama Alman nüfus kendi kendini çoğaltmadığı, tersine eksildiği için, bu yabancılar Almanlaşmalı ki, Alman toplumu, kültürü, ekonomisi ALMAN olarak varlığını sürdürebilsin. Düşünülen, bu. Bu da bir tür ırkçılık. Biyolojik üstünlüğe değil, sosyo-ekonomik-kültürel üstünlüğe dayanan bir "kendini herkesten üstün" görme, "Tanrının seçkin milleti" görme kompleksi.

YAŞANILAN TOPLUM ÜYELİĞİ İÇİNDE UYUM

Bu anlamda değil de, bir başka anlamda "uyum sorunu" var kuşkusuz. Almanya'da

"Kesin Dönüş" ve Türk Hükümeti;

Almanya'ya gösterilen anlayış (!)

Federal Almanya yabancı işçileri-yabancı işçi denildimi, onu Türkiyeli işçi diye anlayacaksınız-asla kesin dönüğe zorlamıyacakmış, dönüğe "özendirici önlemler" alacakmış sadece ! Sanki çalışma haklarını sınırlamak, ailenin yanında kalabilecek çocukların yaş sınırını indirmek gibi yabancı işçi ailelerinin Almanya'da kalmasını zorlaştıran koşullar getirmek, dolaylı olarak onları dönüğe zorlamak değilmiş gibi.

"Dönüğe özendirmek" için de dönüğe işçilere belli bir para verilmesi düşünülüyor. Bugünlerde üstünde durulan, kesin dönüş yapacak işçiye ödediği sosyal kesintilerinin geri verilmesidir. Bu da uzun uzun hesaplanıyor, ne kadar tutar, Alman maliyesi "bu yükü" kaldırabilir mi, diye.

MİLYARLARCA MARKLIK VURGUNA HAYIR

Oysa, yalnızca bu kesintileri geri vermek kesin dönüş yapacak işçiye büyük bir haksızlık, kocaman bir kazıktır. İşçiden yıllar boyu kesilen emeklilik ödentilerinin faizleri ne olacak ? İşçi, ücretinden kesilen bu paraları kendisi "kara gün" için bankaya koyup biriktirseydi, tıkr tıkr faizlerini alacaktı. Üstelik bu faizler alındı da, ama başkası tarafından. Köln radyosunun Türkçe yayınlarında açıklandı: Yabancı işçilerden kesilen emeklilik ödentileri yılda 11 milyar mark tutuyormuş, bunlardan emekli olanlara ödenen ise sadece 2 milyar küsur. Emeklilik kurumuna temiz 8 küsur milyar mark kalıyor. Kurum bu 8 küsur milyar küplere doldurup gömmedi, işletti. Yılda 8 küsur milyar, beş, on, onbeş yılda kaç milyar ? Bunun faizi, yatırımlara yöneltildiyse kârı ne tutar ? İşçiden kesilen ödentilerin faizleri de kesin dönüş halinde kendisine mutlaka ödenmelidir. Bu faizlerin alacaklısı odur, emeklilik kurumu değil !

Geçenlerde Türkiye'yi ziyaret eden Federal Çalışma Bakanlığı yüksek yetkilisi Dressler tahmini bir hesap yapıp, her yıl kesin

dönüş yapanlara ödenecek "Bu üç milyar markı nereden bulacağız ? Paraları sokaktan süpürmüyoruz." diye yakınıyordu. Paraları sokaktan süpürme zahmetine bile gerek yok oysa. Alman maliyesine de hiç bir yük olmayacak. Yabancı işçilerden yapılan emeklilik kesintilerinin oluşturduğu fonlar, getirdiği faizler ve diğer gelirler dönüş ödentilerine fazlasıyla yetecek de, artanı emeklilik kurumuna milyarlık fon ve gelirler oluşturmaya devam edecek !

İŞVEREN PAYLARI DA İŞÇİLERE ÖDENMELİDİR

Kesin dönüş yapacak işçilere emeklilik kesintilerinin faizlerinden başka, işverenin ödediği paylar da verilmelidir. İşçi çalışma süresini doldurup emekli olsaydı, kendisine ödenecek maaşlar işverenin onun emekliliği için ödediği payları da kapsayacaktı. İşverenin işçinin emekliliği için ödediği pay o işçinin kazanılmış, hukuk diliyle "müktesep" hakkıdır. Federal Alman devletinin arzusuyla, teşvikiyle yurduna dönen işçi erken emekliye sevk edilmiş durumundadır. Çalıştığı yıllar boyunca işverenin onun emekliliği için ödediği paralar, kendisinin ücretinden yapılan emeklilik kesintileriyle birlikte ona "kesin dönüş" yaptığında ödenmelidir.

Tüm bu tartışmalarda gözardı edilmemesi gereken önemli bir nokta var. Bu da, işçinin yıllar boyu süren çalışması sonucu elde ettiği geleceğe yönelik ekonomik ve sosyal haklarından, kazanımlarından tümüyle vazgeçmiş olacağıdır. Miktarı ne olursa olsun, tek başına "toplu paranın" ise işçiye gelecek güvencesi sağlayamayacağıdır.

TÜRK YETKİLİLERİNCE GÖSTERİLEN ANLAYIŞ (!)

Bakalım, nutuklarında yurt dışındaki işçilere bol bol yağ çeken ve yeni Anayasa'ya 69. madde gibi bir madde koymayı tasarlayan Türkiye hükümet yetkilileri ve Cunta

kesin dönüş yapacak işçilerin haklarını savunma ve koruma yolunda ne yapacaklar, ne başaracaklar ?

Böyle diyoruz ya, aslında pek bir şey yapmayacakları şimdiden belli. Alman Çalışma Bakanlığı yüksek yetkilisi Dressler, Türkiye'den dönüşünde basına verdiği demeçte "Türk yetkililer bizi anlayışla karşılıyorlar," dedi. Ve de bu yetkililerin kesin dönüş yapacakların çoğalmasından dolayı Türkiye'de varolan işsizlik sorunundan kaynaklanan bir kaygı. Bundan çıkan sonuç, Türk yetkililerin, kesin dönüşün Alman makamlarınca pek "özendirici" yapılmamasından yana olacaklardır. Yurt dışındaki işçilerin geri dönmelerini istemeyişleri sadece Türkiye'de işsizliğin fazla oluşundan ve gittikçe de artmasından kaynaklanmıyor. İşçi döviz akışının azalmaması hesabı da var bu kaygıda. Kesin dönüşte yurda getirilecek marklar bir defalıktır, harcanır gider. "hazıra hazine dayanmaz" der atasözü. İşçiler oldukları yerde kalsınlar ve 69. maddede yazıldığı üzere, "anavatanla bağlarının korunması" ile ölüncüye kadar anavatan döviz akıtınsınlar. Yoksa, ödemeler dengesi hiç kapatılmaz.

Kesin dönüşler çoğalırsa hem işsizlik sorunu daha da ağırlaşacak, hem döviz geliri düşecek. Bu durumda Türk yetkililer, "gurbetçi"ler için içleri kan ağlasa bile, Dressler'i ve Almanya'nın "görüşler"ini "anlayışla" karşılamayıp da ne yaparsınlar ? Evren "paşamız" daha baştan söylememiş miydi, "Bu millet gerektiğinde aç kalmayı da kabul eder" diye ? Şimdi böyle yüce bir gerek, işten çıkarılmada, çalışma izninin, oturma izninin sınırlanmasında ve kesin dönüşte kazanılmış hakların yitirilmesinde geldi çattı "gurbetçi"ye. Dayan gurbetçi ! İşsiz, aç kalabilirsin, ne gam ! Vatan sağ olsun ! Cunta'cı generaller ve tekelci parabalı vatan uğruna aç kalmak şerefine hiç nail olabiliyorlar mı ? ●

çalışanlar Almanya'da, öbür ülkelerde çalışanlar o ülkelerde yaşamalıdır, kendi aralarında oluşturdukları, ülkenin yaşamından tümüyle soyutlanmış, içine kapanık yapay bir dünyada değil. Böyle bir içe kapanış, ülke toplumundan soyutlanma, yabancı düşmanlığının değirmenine su taşır.

Yabancı düşmanlığından, uğranılan haksızlıklardan yakınıp, sızlanıp oturmak yerine, içinde çalışılan ve oturlan ülkenin toplumuna açılmalıdır. Almanların, Hollandalıların, Belçikalıların ve diğer ülkeler insanların tümü yabancı düşmanı, tümü önyargılı değil. Bu ülkelerde demokrat, ilerici, açık görüşlü güçler, örgütler, çevreler, çok sayıda insanlar var. İşçi sınıfı partileri ve sendikaları var. Bu güçlerin desteğini kazanmak, onları etkilemek, harekete geçirmek

gerek. Hak kendiliğinden verilmez; hak aranır; uğraşılır ve alınır. Bu da örgütlenmeden, topluma açılmadan, toplumda destek güçler bulmaktan, demokratik mücadele vermektir. Bir de, kendi ulusal kimliğini, dilini ve kültürünü korumak ve geliştirmekle beraber, ülkenin de dilini öğrenmekten, o ülkenin de bir insanı, toplumunun bir üyesi olarak yaşamaktan geçer.

"GURBETÇİ" Mİ, İŞÇİ Mİ ?

Türkiye'nin egemen sınıfları ve onların politik iktidarları da işçilerin sözde "anavatanına bağlı" kalmasını sağlamak, yani işçi dövizlerinin akışını sürdürmek ve artırmak için, sözünü ettiğimiz içe kapanışı, ülkenin toplumundan ayrı düşmeyi körükliyorlar. Büyük

sermayenin sözcüsü boyalı basının diline ve kalemine doladığı "gurbetçi" sözcüğünde de bu ayrışmayı vurgulama, unutturmama kasti gizlenmiyor mu ? Üstelik bu sözcükte sanki bir "zavallı görme", bir "üstten bakma" kokusu yok mu ? Bir ayırım gözetme, bir dışlama ? Yadelerde ekmeğini taştan çıkararak adıyla, sanıyla ve de şanıyla İŞÇİ' dirler ezici çoğunluğuyla, ya da emekçi. Kaldıkları sürece, çalıştıkları ülkenin işçi sınıfının bir parçasıdır, ama Türkiye işçi sınıfından da kopmuş değillerdir, çünkü Türkiye vatandaşlarıdır ve yurda dönmek amacındadırlar. İşçi oldukları için, tüm dünya işçileriyle de çıkar ve amaç birliği ve dayanışma içindedirler: sömürsüz, baskısız, eşitliğin ve barışın egemen olduğu bir dünya düzenine yönelik. ●

Özal-Kafaoglu nöbet değişimi ;

Cunta yarasını sarıyor

Batılı ve Türkiye burjuva basınının, Türkiye ekonomisinde en büyük "skandal" diye adlandırdığı "Kastelli olayı", ekonomik ve politik olarak etkilerini sürdürüyor. Olaydan bir süre sonra Başbakan yardımcısı ve ekonomimizin "baş mimarı" Turgut Özal hükümetteki görevinden istifa etti. Ekip arkadaşı Maliye Bakanı Kaya Erdem ile birlikte.

IMF politikasının "simgesi" ve 24 Ocak kararlarının "mimarı" Turgut Özal'ın istifası kuşkusuz, Türkiye ekonomisinde yeni bir dönemin başladığının habercisidir. Fakat hangi gelişmeler sonucu ve nasıl bir dönemin ?

EKONOMİK VE POLİTİK OLARAK AÇILAN YARA

Yukarıdaki sorunun birinci kısmı için öncelikle bir tesbit yapmak gerekir. "Kastelli olayı" ve beraberinde banka ve sanayi çevrelerinde AÇIĞA ÇIKAN derin bunalım ve sarsıntı sonucu askeri faşist cunta ekonomik, politik olarak ciddi bir yara almıştır.

24 Ocak kararları ile başlayan ve 12 Eylül sonrası uygulanmasına hız ve yoğunluk verilen ekonomik politika, tekelci sermayenin "daha çok kar" isteminin her şeyin üstünde tutulması idi. Bunun da işçiler,

emekçiler açısından ücretlerin dondurulması ve hatta gerçek ücret seviyelerinin düşürülmesi, işsizlik ve pahalılıktan başka bir şey demek olmadığı demokrat ve yurtseverler tarafından defalarca yazıldı, söylendi. Cunta'nın en zayıf dayanağının bu ekonomik ve politik temel olduğu, bu çelişki olduğu belirtildi. Dayanmak istediği kitle tabanına işsizlik, pahalılık ve yoksulluktan başka bir şey veremeyeceği gerçeği her geçen gün daha açık olarak yaşandı.

"Kastelli olayı"na kadar geçen sürede Türkiye ekonomisinde mucize yaratılacağı yalanı, ülkenin düze çıkacağı demagojisi seslendiği tabanda artık inandırıcılığını yitirmişti. Kastelli'nin yurt dışına kaçışı ile birlikte açığa çıkan bunalımla yürütülmekte olan ekonomik politika tam bir sarsıntı yaşamış, devrimci, demokrat güçlerin değerlendirebildikleri ölçüde daha da derinleşecekleri ciddi bir yara almıştır.

Tekelci sermayenin çıkarları doğrultusunda, her geçen gün toplumu daha derinden silkeleyecek, kendi dışındakilere yaşam hakkı tanımayan, bu denli acımasız politikayı Turgut Özal'la sürdürmek Cunta için güçleşmişti. Var olan "simge" ve "mimarlar"la yola devam etmek, bu yaranın derinleşmesini daha da

hızlandıracak sonuçlar yaratabilecekti. Kısacası, yeni "hamle" edebiyatları ve "başarılı tablolar" için yeni "mimar" çözümlerini kendisini dayatmıştı.

NASIL BİR DÖNEM ?

Kafaoglu ile başlayan "yeni" dönemin, tekelci sanayi ve mali sermayenin çıkarları uğruna açıkça işçi ve emekçi halkın düşmanı, tekel dışı tüm sınıf ve katmanları inleyen politikanın değişmesi anlamında yeni bir dönem olmayacağı açık. Ama önemli bir farklılık da var. Kafaoglu'ndan itibaren başlayan tartışmalar ve sürtüşmeler, bugüne değin izlenen politikanın daha müdahaleci bir biçim alacağı; tekelleşme sürecine ayak uydurmayan, tekelci sermaye için yük olan kamburlardan aktif "düzenlemeler"le kurtulacağı doğrultusunda gelişiyor. Özal'ın, ekonominin kendi dalgalanmaları içinde "ölen ölü, kalan sağlar bizimdir" uygulaması "kendiliğindenlik"ten çıkarılarak sürdürülecek. Tekelci sermayenin bunalımına bulunan ileri çözümün, piyasada ölenlerin "ölme" sürecinde yük olması yerine, "kalan sağların" peşinen güçlendirilmesi, daha bol kaynak aktarımı yapılması, küçüklerin kimi "birleştirme" veya "tabela değiştirme" yollarıyla yutulması sürecine daha da hız ve yoğunluk kazandırmak olduğu anla-

şılıyor. Böylesi bir politikayı da yoğun eleştiriler altında iyice "yıpıranan" Özal kişiliğinde sürdürmek önemli güçlükler getirecekti. Bu anlamdaki görev devir teslimini Kafaoglu şöyle anlatıyor; "Her işletme tek tek incelenecek. Piyasa ekonomisinin şartlarına intikal edemeyen, eski teknikle çalışan, malını satamayan sanayi kuruluşlarına devlet olarak elbette yardım etmeyeceğiz.....24 Ocak kararları büyük ölçüde başarılı olmuştur. Yalnız uygulamada teferruata inilmemiştir. Basit yöntemler kullanılmıştır. ZORDAN kaçınmamak, teferruata inmek, bu politikayı bir dantela gibi bütün İNCELİKLE-RİYLE işlemek gerekiyor." (Tercüman, 28.7.82), "Bundan sonraki görevimiz, hür teşebbüsün iktisadi bünyemizde DAHA ETKİN olabilmesi için gerekli ortamı hazırlamaktır." (Hürriyet, 31.7.82)

Bugünden sonra yürütülecek politikanın, geçmişte uygulananın bir devamı olduğunu, Kafaoglu'nun yanısıra Washington'dan bir IMF yetkilisi de şu biçimde açıklıyor; "Ülkeler arasındaki anlaşmalar kişilere bağlı değildir ve Türkiye ile imzalanmış olan Stand-by anlaşması yürürlükte bulunmaktadır.", "Türkiye'de görülen son Banker olayı ise ülkede banka ve bankerlerle ilgili yeni bir uygulamanın başlatılmasını gerekli kılmaktadır."

Sonuçta, dün olduğu gibi bugün de faşist cunta, işçi sınıfı ve emekçiler için her gün biraz daha fazla sefalet demek olan politikasını sürdürüyor. Ekonomik ve politik olarak almış olduğu yarayı yeni bir "kişilikle" örtmeye, hamle edebiyatıyla saklamaya çalışıyor. İlerici, yurtsever, demokrat güçler ise bu yaranın derinleşmeye mahkum olduğunu bilerek, Cunta'nın tekelci yanlısı, halk düşmanı politikasını teşhir ederek mücadelesini sürdürüyor, sürdürecektir. ●

Esenboğa olayı ve çıkartılacak dersler

Büyük Ekim Devrimi ile birlikte, Sovyet ülkesindeki toplumsal ve ulusal çelişkiler çözüm için olanaklara kavuşturulmuş, tarihsel haksızlıklar süpürülüp atılmıştır. Özellikle de, Ermeni ulusunun karşılaştığı tarihsel büyük haksızlığı, milyonu bulan Ermeni soykırımının yol açtığı sonuçları gidermiştir. Bu, işçi sınıfının tarihsel görevi olduğu kadar aynı zamanda onun derin ve sarsılmaz gerçek bir hümanizmaya sahip olduğunu da göstermiştir.

Bugün Ermenistan Sovyet ülkesi ve Ermeni ulusu, dünyanın gelişip sepiyen en ileri, sosyal, kültürel ve ekonomik açılarından en kalkınmış

yerlerinden ve uluslarından birisidir. Bu haliyle Ermenistan ve Ermeni ulusu, emperyalizmin kin ve öfke dolu, merhametsizlik ve vahşet dolu tarihsel suçlarının karşısına bir abide gibi dikilmiştir. Bu, Filistin ve Lübnan halklarını, Kürt halkını ve onlarca kurtuluşları için savaşım yürüten ulusları zulüm saçarak ezen gerçek suçlunun, emperyalizmin kirli ve cani suratının açıkça görünmesine ışık tutmaktadır.

Diğer yandan, karşı devrimci, burjuva ve eşraftan olan Ermeniler, devrim sonrasında kaçmışlar, emperyalizmin şu veya bu şekilde kontrol ettiği örgütleri yurtdışında kurmuşlardı. Emperyalist odaklar, kurulan bu örgütlere on yıllarca anti-sovyetizm yaptırmış, onları vasıta kılarak çok sayıda provokasyon düzenlemiştir. Bunu, hem gerçek suç ve suçluları gizlemek için kullanmıştır. Hem de, Ermeni ulusu ve ülkesinin gelişip yücelen kazanımlarını gözardı etme, bunları dikkatlerden uzaklaştırmak üzere istismar etmiştir.

Ancak dünya sosyalist sistemi, bağlaştığı ulusal kurtuluş hareketleri, dünya barış ve demokrasi güçleri lehine gün gün değişen güçler dengesi, diğer alanlarda olduğu gibi, bu ve benzeri örgütleri de etkilemiş, anti-sovyetik

karşı devrimci tutumlarının etkinliğini önemli ölçüde kırmıştır. Bu ve belirtilebilecek başka nedenlerle Ermeni yurtdışı örgütlerden bir bölümünün yönü değişmiştir. Yöneler bu kez, Ermeni soykırımının vahşetinde birinci derecede maşa olarak kullanılan Osmanlı yönetiminin tarihsel suçunun hesabını sormaya çevrilmiştir. Savaşımımızın, esas olarak Türkiye üzerinde odaklaştığı anlaşılmaktadır.

Bu yönelişin mantığını ve olası sonuçlarını doğru değerlendirilebilmek için şu sorulara yanıt aramak gereklidir: Ermeni soykırımının gerçek suçluları kimlerdir? Buna karşı nasıl, kiminle birlikte, hangi sosyal tabana dayanarak ve nerede savaşım yürütülmelidir?

Hiç kuşkusuz, Osmanlı yönetimi, bir milyona ulaşan soykırımından ve yüzbinlerce acı ve ıstırap içersine sokulan Ermeni'nin durumundan, bu insanlık suçundan birinci derecede sorumludur. Ve yine Türkiye burjuva iktidarları ve son askeri faşist diktatörlük, bu tarihsel insanlık suçunun sonuçlarını gidermeğe çalışmadığı gibi, tam tersine işlenen suç ve bunun suç belgelerini gizlemektedir. Ermeni soykırımının gerçekleştirilmesi için (Devamı 14. sayfada)

Ecevit için verilen son mahkumiyet kararı, iki önemli olguyu açığa çıkartmıştır. Birincisi, Cunta'nın sosyal demokrasiye kesinlikle katlanamayacağını göstermiştir. Bileneceği üzere, 12 Eylül ile birlikte sosyal demokrasi, özellikle de içindeki bazı kanatlar, Cunta ile uzlaşabilmek için elden gelen tüm olanaklarla uygun zemin yaratma çabası içerisine girmişlerdir. Buna karşın, Cunta, bu tür eğilimlerden gerekli gördüğü ölçüde yararlanmış olmakla birlikte, bunlarla kalıcı bir uzlaşma içerisine girmemiştir. 52 Sayılı kararın değiştirilmesi üzerine, Ecevit'in, kendisine verilen cezanın " hukuki " dayanağının kalktığına ilişkin itirazının reddedilmesi, belirtilmeye çalışılan noktayı bir kez daha doğrulamaktadır.

İkincisi ise, kısa süreli de olsa, Ecevit'e ceza verilerek, onu zindana atarak uç bir örnek yaratılmaktadır. Bununla sosyal demokrat kitleye korku verilmektedir. Hele, anti cunta güçlerin ve kitlelerin biriken muhalefetinin aktifleşmeye yüz tuttuğu, potansiyel muhalefet olmak-

Ecevit'in mahkumiyetine sessiz kalınmamalıdır

tan çıkma koşullarının olgunlaştığı bir sırada, Cunta'nın Ecevit'i zindana tıkma eylemini demokles kılıcı gibi kullanmaya hazırlandığını göstermektedir.

Kuşkusuz, aynı zamanda Cunta'nın zayıflığı ve onun kitle hareketlerinden korktuğu gerçeği de gün yüzüne çıkmaktadır.

" Anayasa " tartışmaları yoğunlaşırken ve en geniş eylem birliği için koşullar olgunlaşırken, Ecevit'in mahkumiyetini protesto etmek, Ecevit ile dayanışma içerisine girmek önem kazanmaktadır. Bu, hem

kitlelerin aktifleşmesine hız verebilir, öncelikle de CHP' li kitlelerin Cunta' ya karşı eyleme geçme kararlılıklarını birleştirecek, onların seslerinin yükselmesine yol açacak bir etmen haline getirilebilir. Hem de, CHP ile, CHP' li kitle ile ortak iş ve eylem birliği yapma olanaklarını yaratabilir.

Hemen belirtelim ki, hele yaşam koşulları dikkate alındığında CHP ile iş ve güç birliği, eylem birliği olanaklarını aramak ve bulmak gerekmektedir. Ne ki, bu, CHP ile kaynaşma, onunla özdeşleşme demek de değildir.

Diğer yandan, daha yakın bir süre önce CHP' den daha çok CHP' li olma, bu anlamda onunla kaynaşarak iş yapma örnekleri olmuştur. Hatta, kendileri gibi tutum almayanların davranışına " bölücülük ", " provokasyon " gibi sıfatları bile öngörebilenler olmuştur. Fakat, bu şekilde ele alışların, açıkça yazılıp söylenese de hata olduğu teslim edilmektedir.

Ancak, bir daha aynı hataya düşmemek için titizlik gösterilirken, bu kez bir başka uca savrulma tehlikesini de zamanında görmek ve engellemek gereklidir. Bu da, Cunta' ya karşı olan tüm güçleri eylem birliğine çekerken, CHP' yi ve CHP' li kitleyi yeterince değerlendirmektir. Sosyal demokrasi, Cunta' yı alaşağı sürecinde önemle ve titizlikle ele alınmak durumundadır. Ecevit ile dayanışma içerisine girmek, hem hatalı eğilimleri etkisizleştirecektir, hem de Sol ile CHP arasındaki mesafeyi kısaltacak, onların iş ve güçbirliği yapabilme koşullarının olgunlaşmasına katkıda bulunacaktır. ●

"HÜRRIYET"İN DİYARBAKIR ASKERİ CEZAEVİ RÖPORTAJI;

Yurtseverlerin direncini KIRAMAYACAKSINIZ!

" Hürriyet ", Diyarbakır askeri cezaevindeki yaşamı konu alan bir röportajı temmuz ayı sonlarında yayınladı. Bu, daha öncekilere benzetmekle birlikte, yeni özellikleri de içermektedir. Hangi koşullarda yapıldığı bir yana, yalan, tahrifat ve iftira dolu olan bu yayınlara çok yönlü bir saldırı öngörülmüştür.

İki yıla yakın süreden bu yana işkencelerin ve zindanların en kahredici koşullarında bile ilericilerin, demokratların ve yurtseverlerin direnme güçlerini korudukları bilinmektedir. Röportaj, gün gün daha yaygın bilinmeye ve görülmeye başlayan bu olguya kara çalmayı öne çıkartmıştır. " Kalaşnikof tutan eller, oya işliyor " manşet yapılarak "teröristlerin" artık "uslandığını ", " spor " ve " resim " yaptıklarını belirtiyor. Böylece zindanı dolduran binlerce Kürt yurtseverinin direnme gücünü yitirdiğini propoganda ediyor.

Diğer yandan, Kürt ulusunun reddedilmesi üzerine temellendirilen resmi devlet ideolojisi, tam boy bir ırkçılığa oturtularak alev üzerine konuyor, yeniden ısıtılarak canlandırılmaya çalışılıyor. " Bir Türk Dünyaya Bedeldir " ırkçı belginin bir gereği olarak kullanılan çok sayıda Türk bayrağının donattığı bir odada çekilen resimlerin propoganda malzemesi olarak kullanılması bunun açık kanıtıdır.

Diyarbakır' ın röportaj için seçilmesi, bir başka açıdan da raslantı değildir. Kürt ulusal hareketinin tarihsel gelişmesinde önemi çok açık olarak bilinen bir kenttir, Diyarbakır. Fakat, aynı zamanda yakın bir süre önce meydana gelen ve hâlâ belleklerde tazeliğini koruyan çok önemli bir olayın da olduğu bir ildir. Bilineneceği gibi, bir dönem aynı zamanda başbakan yar-

dımcısı da olan ırkçı-faşist Türkes, tüm olanakların seferber edilmesine rağmen Diyarbakır'a girememiştir. Onbinlerce Kürt yurtseverin kararlı kitlesele eylemi buna engel olmuştur. Ve bu, ırkçılığa ve faşizme karşı olan tüm güçlere önemli bir moral ve güç kaynağı olmuştur. İşte, bu olguya yanıt verme, yayının esas doğrultusunu oluşturmaktadır.

Askeri zindanlara ilişkin propoganda yayımlarının hepsinde olduğu gibi, bunda da, uzun süreden buyana yapılan zulmün, dökülen kanların üzeri örtülmeye çalışılıyor. Ancak Cunta, düzenlediği bu tür seneryolarla, tekeli basın ve TRT eliyle yaydığı yalan haberlerle gerçeklerin üzerini örtemeyecek, yapılanları unutturamayacaktır. Günlerce işkence tezgahlarında ısrap çektilen, işkenceyle öldürülen, sakat bırakılan binlerce Kürt ve Türk yurtseverin dökülen kanlarının hesabının sorulmasını hiçbir güç engellemeyecektir.

Hesap, sadece katliamları gerçekleştirenlerden, kitlelere kan kusturanlardan sorulmakla sınırlı da olmayacaktır. Askeri faşist cuntanın yaptıklarını gizleyenlerden; bunun için haysiyetini ve namusunu satan yalan makinasi tekeli basından ve soysuzlaşan kalemlerinden de hesap sorulacaktır.

Kim olduğu ilericilerce çok iyi bilinen Talat Polat' ın "Hürriyet" için

Sıkıyönetim Komutanlığı ile birlikte gerçekleştirdiği roportaj, zor ve zulümle kırılmayan direncin yarattığı saygınlığa gölge düşürme çabasıdır. Ama, bu çabalar boşunadır. Günlerce akla gelebilecek her türlü insanlık düşmanı yöntemle işkence altında tutulmalarına karşın, Kürt yurtseveri Diyarbakır Belediye Başkanı Mehdi Zana'nın ve diğer yurtseverlerin dirençlerinin kırılmadığı biliniyor. Dirençlerinin ve inançlarının kırılmadığı; morallerinin ve umutlarının sarsılmadığı görülmüyor. Cuntanın planları birbir bozuluyor.

Bu açıklığa karşın, röportaj, tüm ilericiler için değerlendirilmesi gereken bir dersi de ortaya seriyor: İşkence sonucu ölüm olayı ortadayken, ölmediği anlaşılan bir veya birkaç örnek ele alınarak öne çıkarılmakta ve röportaj bu nokta üzerinde yoğunlaştırılmaktadır. Cunta, bu tür doğru çıkmayan—ki istisnadır— bilgileri alıp, onu ilericilere karşı bir silah haline getirmektedir. Bununla ilericilerin söylediklerinin inandırıcılığını kırmaya yönelmektedir. Bu nokta sürekli göz önünde bulundurulmalı, propoganda ve ajitasyonlar bu saptamanın ışığında yapılmalıdır.

Kaldı ki, Cuntanın zulmü ve bunun sonuçları tüm çıplaklığı ile ortadadır. Yurtseverler bakımından durumu açıklayabilmek için özel hiçbir uç örnek yaratma veya abartmalı bilgilere başvurmaya gerek bulunmamaktadır. ●

Ülkemizde faşizmi kurumlaştırmaktan başka bir amaç taşımayan "Anayasa Taslağı"; devlet terörünü meşru kılan, azgın sömürünün tek geçerli "hak" olduğu, ilkel ve açıkça halk düşmanı, kısacası insanlık adına yüz karası olan belge, işverenlerce, tekelci grupların sözcülerince, hızlı cuntacılarca savunulmaya çalışılıyor. Renkli burjuva basını aracılığıyla, toplumun değişik kesimlerinden gelen eleştiriler, tepkiler saptırılmaya, yozlaştırılmaya ve bastırılmaya çalışılıyor. Anayasa'ya (Evet) demenin gerekliliği ve de zorunluluğu doğrultusunda kamuoyu oluşturulmaya çalışılıyor. Karasız unsurlar, Cunta ile uzlaşma kapısını aralık tutan kesimler "Hayır denirse gitmezler ha!" tehdidi ile etkisizleştirilmeye, teslim alınmaya çalışılıyor.

FAŞİZM VE DEMOKRASİ GÜÇLERİ DOĞRUDAN KARŞI KARŞIYA GELMİŞLERDİR

Diğer yandan, toplumdaki anti-cunta potansiyel muhalefet "Anayasa platformu"nda politik muhalefet olarak biçim almaya, politik tepkiler olarak açığa çıkmaya başlıyor. Ancak Cunta'dan yana görüşlerin açıklanamadığı, binlerce yurtseverin zindanlarda bulunduğu, bugüne kadar uygulanan baskı, zulüm ve azgın sömürü politikasının sürdürüldüğü en olumsuz koşullara karşın, bu muhalefet, ilk başlarda kararsızlık geçiren, Cunta ile uzlaşma umudunu hala koruyan çevreleri de sarmaya başlamıştır.

Bu "en geniş eylem birliği" alanında açığa çıkan tepkiler, anti-cunta muhalefetin potansiyel olarak varlığını koruduğunun ve genişlediğinin, komünistlerden dinci hareketlere kadar uzanan geniş bir toplumsal yelpazeyi nesnel olarak içinde barındırdığının somut olarak yaşanmasıdır.

Bugüne kadar uygulanan baskı, zulüm ve azgın sömürü politikasını daha uzun süre yürütmenin belgesi olan Anayasa'nın oluşturulması ve halk oylamasına sunulması süreci içinde, faşizm ve demokrasi güçlerinin doğrudan karşı karşıya geldiği bir savaşım başlamıştır.

YURT DIŞINDA GÜNCEL GÖREV: "DEMOKRASİ OYUNU"NU AÇIĞA ÇIKARTMAK

Natocu-tekelci Cunta'nın destekçisi emperyalist ülkeler, uluslararası askeri-politik emperyalist kuruluşlar, kurumlaştırılmaya çalışılan zorbalık rejimini uluslararası planda "demokrasiye dönüş" olarak ilan etmeye hazırlanıyorlar. Dünya kamuoyunu bu yönde oluşturmak için tüm silahları, olanakları kullanma amacındadırlar, zorundadırlar. Dünya ilerici, demokrat, barış güçlerini etkisizleştirmek; Orta Doğu'ya yönelik saldırgan amaçlarında Cunta ile işbirliklerini haklı kılmak, emperyalist sömürgeciliğin bir aracı olan "yardım"larını meşru kılmak, Cunta'nın

Cunta Anayasası

görev

Türk ve Kürt halklarına düşman yüzünü perdelemek için, "Adım adım demokrasi kuruluyor" tezahüratlarına başladılar bile.

Diğer görevlerimizin yanı sıra, bu noktada da, yurt dışında yaşamak zorunda bırakılan Kürt Türk yurtseverleri, demokratları, ilericileri acil ve yakıcı bir görev bekliyor.

"Anayasa platformu"nda yurt içinden yükselen anti-cunta muhalefetin sesini yurt dışında yankılandırmak; en geniş yelpazeyi kapsayan anti-cunta tepkilerle beraber, halk oylamasına sunulacak Anayasa'nın temel mantığı ve tek tek maddeleriyle birlikte Türkiye için "ne anlama geldiği"ni tekrar tekrar, bıkmıyıp yorulmadan bilmeden sergilemek zorundayız. Aslında insanlığa karşı suç teşkil eden bu Anayasa ile herhangi bir "demokrasi türü"nü amaçlanmadığını, tüm verileriyle beraber anlatmak zorundayız.

Diğer görevlerimiz veya başka hiç bir gerekçe, Türkiye'de faşizm ve demokrasi güçlerinin doğrudan karşı karşıya geldikleri bu "en geniş

Askeri faşist Cunta'nın Anayasa "Taslağı"nın temelinde yatan zihniyetin anlaşılması için, "Temel hak ve özgürlükler"den ne anladığına bakmak yetiyor. Ülkemizde ne denli halk düşmanı bir devlet yapısının kurumlaştırılmaya çalışıldığı, insanlarımızın "nelerin reva görüldüğü", işçi ve emekçilerin hak ve özgürlüklerinden ne denli korkulduğunu anlamak için 200 maddelik sefil kepazeliğin hepsini okumak bile gerekmiyor.

TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER (özgürlük kavramı bile cuntacılar rahatsız ettiği için bu tanım hürriyet olarak değiştirildi) başlığı altında Madde 11'de "Temel hak ve özgürlükler, kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere (örneğin işçinin patronuna diyelim) karşı ödev ve sorumluluklarını da içerir" denildikten sonra bu temel hak ve özgürlüklerin ANCAK bu ödev ve sorumluluklara bağlı olarak kullanılabilceği belirtiliyor. (Örneği devam ettirsek, işçi patronuna karşı sadakat görevini yerine getirdiği ölçüde kendi haklarını isteme hakkına sahiptir)

Devam edelim okumaya. TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN SINIRLANMASI koşullarını anlatan 12. maddede şu kısıtlamalar konuluyor: "Temel hak ve özgürlüklerin kullanılması, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün, cumhuriyetin, milli güvenliğinin, kamu düzeninin, genel asayişin, kamu yararının, genel ahlakın, genel sağlığın ve başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve ayrıca maddelerinde öngörülen özel sebeplerle sınırlanabilir. Bu maddede yer alan genel sınırlama nedenleri, temel hak ve özgürlüklerin tümü için geçerlidir." İstedikini gibi yorumla, işine gelen yere çek, istediğine dilediğin suçlamayı getir. 'sen daha fazla ücret isteyerek, sen kendi ulusal kimliğini korumak, geliştirmek isteyerek, sen sayın generalin buyruğunu tartışma konusu yaparak, sen işsizlik ve pahalılığı istemediğini söyleyerek genel ahlakı, kamu yararını, kamu düzenini, hatta milli güvenliği ve hatta bölünmez bütünlüğü tehlikeye sokuyorsun!' Sonra gelsin özgürlüğün(hangi özgürlük kaldıysa) sınırlandırılması.

Dahası var. TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN KÖTÜYE KULLANILMAMASI (Madde 13) başlığı altında "hürriyetini kötüye kullananlar"-ın bu hak ve hürriyetlerini kaybedecekleri de "anayasal güvence" altına alınmış...

Faşist Cunta

halk

düşmanlığında

sınır

tanımıyor

asına karşı

başına!

eylem birliği" alanının dışında kalma sonucunu getirmemeli; bu mücadeleden tüm verileriyle yurt dışında yankılandırılması, demokrasi güçlerinin tümüyle niçin "Anayasa'ya Hayır!" mücadelesine giriştiklerinin şimiden anlatılması görevi hafife alınmamalı, tersine, bunun için yoğun bir çalışmaya girişilmelidir. Gerekli etkinliği sağlamak için dahi olsa, yurt dışında bu konuda da eylem birliğini yükseltmek önem kazanıyor.

Anayasa konusunda bu görevlerin gereğini yapmak için DEMOKRASI İÇİN BİRLİK tüm olanaklarını sonuna kadar kullanacaktır. Dergimiz sayfalarında ülkemiz demokrasi güçlerinin sesine, "Anayasa Taslağı"nın insanlarımızı, işçi ve emekçilerimize neleri "hak" gördüğüne, zulüm, baskı ve tekellerin azgın sömürü rejimini, faşizmi ülkemizde nasıl kurumlaştırmayı öngördüğüne yer vereceğiz. Bunun ötesinde, bildiriden pullamalara, protesto gösterilerinden tartışma toplantılarına kadar her türlü eylem biçimini kullanacak ve bu çalışmalarını güç ve eylem birliği olanaklarını daha da genişleterek, etkinleştirerek yürüteceğiz.

CUNTA ANAYASASINA KARŞI GÖREV BAŞINA!

Bunlar yetmemiş olacak ki, Madde 14'le TEMEL HAK VE ÖZGÜR- LÜKLERİN KULLANILMASININ DURDURULMASI ayrıca formüle edilmiş. Savaş, sıkıyönetim ve olağanüstü (ülkede olağan durum nedir çoktan unuttuk) hallerde "durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve özgürlüklerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir veya bunlar için Anayasa'da öngörülen güvencelere aykırı önlemler alınabilir" deniliyor... Pes doğrusu. "Durumun gerektirdiği ölçüde" gibisine kaypak, en geniş ölçülerde durdurulabileceği belirtilmiş, "ben istediğim zaman, istediğim ölçüde hak ve özgürlüklerinizi kaldıracağım" denilmiş; bu da yetmemiş ki, ayrıca Anayasa'da, Anayasa'daki güvencelere aykırı önlemler alınacağı "ferman olunmuş".

Kişi hak ve özgürlükleri diye bir şey tanımadıklarını, tanımayacaklarını; kendi Anayasalarının "durumun gerektirdiği ölçüde" kendilerini bağlamayacağını yazacak kadar da kendi vatandaşının hak ve özgürlüklerinden korkulur mu demeyin. Çünkü dahası var ki, faşizmin insan yaşamına "bakışını" bir güzel ortaya koyuyor. KİŞİNİN DOKUNULMAZLIĞI, MADDİ VE MANEVİ VARLIĞI başlıklı Madde 16'da "Öldürme fiili, kuvvete başvurmaya zorunlu kılınmış olan meşru müdafaa, yakalama ve tutuklama kararının yerine getirilmesi, bir tutuklu veya hükümlünün kaçmasının önlenmesi, bir ayaklanma veya isyanın bastırılması, olağanüstü ya da sıkıyönetim hallerinde yetkili merciin verdiği emirlerin uygulanması sebebiyle meydana gelmişse" kişinin yaşama hakkı ihlal edilmiş olmaz "güvencesi" getiriliyor. Kısacası, eğer hakkınızda herhangi bir tutuklama emri varsa, beraberinde vurulmanız için hiç bir engel olmayacağı "güvenceniz" de var demektir. Ayrıca, "yetkili merciin verdiği emrin uygulanması", yerine getirilmesi (bir grevin dağıtılması, tutuklunun karakola getirilmesi vb) istenirken, her nasılsa, insanlar öldürülebilir ve bu da öyle "sorun olacak bir durum" değildir. Evet, Anayasa vatandaşlara bu "güvenceleri" getiriyor. Daha doğrusu, Cunta'nın şimdiye değin yaptığı icraatın bundan sonra "Anayasa" olduğunu garantiliyor. Hem de bu kadar açık ve net olarak.

Budur, "demokrasi"ye dönüş denilen veya ülkede olağan dönemin "olağan" Anayasa'sı olarak gösterilmeye çalışılan "taslak". Kişinin yaşama hakkından, hak ve özgürlüklerinden duyulan bu kuşku, bu korku ile ne kadar daha yaşayabilir ülkemize çöken bu zorbalık ve zulüm?

70 Sayılı Karar

BEYLERİMİZ LÜTFETMİŞLER

Beylerimiz lütfetmişler, hazırlattıkları taslak mı, tasarı mı neyse onun, rahat rahat tartışılabilmesi için güya, 52 ve 65 sayılı kararlarının yerine 70 sayılı kararlarını geçirmişler. Hatırlanacaktır; Milli Güvenlik Konseyi nam cuntamız, daha önce aldığı bir kararla, kendi kararlarının yasa ve anayasa demek olduğunu buyurmuştu. Yani tüm hukuk sistemi cuntanın iki dudağı arasındadır demekti bu, daha doğrusu hak hukuk tanımazlığın ayan beyan ifadesi. İşte şimdi de lütfen müsaade buyurup eski politikacılardan bir kaç kişinin daha, konuştu, siyaset yaptı, hadi içeri denmeden ağızlarını açabilmesine olanak vermişler yeni kararlarıyla.

Şimdi hararetle bir tartışma sürüyor cunta şakşakçıları arasında. Kimine kalırsa bu karar demokrasi yolunda önemli bir kilometre taşıdır, kimine kalırsa önemli bir adım olduğu kuşkusuzdur, ama bazı eksiklikleri vardır; biraz daha geniş tutulabilirdi canım, bu kararın kapsamı. Niye örneğin Demirel, kendi adıyla bir demeç yayınlamasında tasarı üzerinde.

Birakalım, onlar cuntamızın mürüvvetinin endazesini tartışadursunlar, biz sorumuzu soralım: Kim, kime, neyi ve ne adına lütfediyor? 45 Milyonluk bir kitle tüm geleceğini ilgilendiren bir konuda lütfet ve inayetle mi ancak düşünüp konuşabilecek, öyle mi? Bu mu yaratıldığı söylenen serbest tartışma ortamı? Tartışma ortamını düzenlemek için bir karar yayınlıyorsa eğer, üstelik her an değişebilecek ve üstüne üstlük geriye doğru da geçerli olmak üzere değiştirilebilecek bir kararsa bu, kapsam ve içeriği bir yana, yalnızca bu olgu dahi bir tartışma ortamının yokluğunun ispatı demektir. Bu bir. İçeriğine gelince, bir kez politika yasağı devam ettiğinden dolayı, en önemli politik bir olgu olan anayasa konusunun politika yapmadan nasıl tartışılabileceği ortada; ayrıca kişisel "görüş ve önerilerin açıklanması"nda da "münhasıran Anayasa Taslağı'nın geliştirilmesi maksadı içinde kalınacak", referandum sırasında "halkın vereceği reyin nasıl olması gerekeceği hususunda etki yapacak herhangi bir telkinde bulunulmayacak ve yasaların suç saydığı diğer haller de dikkate alınacak"mış. Yani "evet" in olacak ama, "hayır" in asla; nasıl bir görüş belirtmek'se bu. Ya bu kadarını belirtemeyecek olanlar.

Kuzum siz kimi kandırdığınızı sanıyorsunuz. Toplumumuzun bugünü ve yarınlarını bu kadar ilgilendiren böylesine önemli bir konuda, tüm sınıf ve katmanlar, kadın erkek, yaşlı genç -özellikle genç, çünkü yarın onların-, Kürt Türk, doğulu batılı, köylü kentli, alevi sünni, ırk, din, dil, sınıf ve zümre farkı gözetmeksizin toplumumuzun tüm kesimleri rahatça, özgürce tartışabileceği ortamında ve ortamında olmalıydılar ki, serbest bir tartışma ortamından gerçekten söz açılabilirdi ve Anayasa da gerçek anlamda, toplum kesimlerinin üzerinde az çok bir uzlaşmaya vardığı en genel bir "sosyal kontrat" olma anlamına kavuşabilirdi. Eğer öyleyse, ki öyledir, bırakınız yeni kararları, kanunlarımızın 12 Eylül öncesinde de düşünceyi serbestçe açıklamayı önleyici tüm maddelerinin kaldırılması, faşistlerin dışında tüm partilerin, sendikaların, mesleki teşekküller ve derneklerin serbestçe teşkilatlanması, basının tümüyle özgür olması gerekir. Ve de bunlarla birlikte, bunun doğal bir uzantısı olarak cunta zindanlarının boşaltılması, genel af, vatandaşlıktan atmaya kalkışmaların iptali ve sürgündekilerin dönmesi gerekir. Ve bir anayasa tasarısı, ilerde gerçekten Ana Yasa, yasaların anası olacaksa, ancak böyle bir ortamda tartışılır ve gerçek kimliğine bürünür.

Şon bir nokta: Kendilerine kalsa hiçbir zaman gerçekleşmeyecek olan böyle bir tartışma ortamını elbette onlardan bekleyecek değildir. Yasakları onların olsun, biz tartışmaya başladık çoktan. Evde, fabrikada, tarlada, pazarda, kahvede, birkaç kişi bir araya gelebildiğimiz her yerde, hapisteki işyeri temsilcimizin yerine sessizce seçtiğimiz kardeşimize, 12 Eylül'den bu yana, vaktile ne kadar doğru konuştuğunu hergün daha iyi anladığımız TİP'li arkadaşımızın yerini boş komayana kulak vererek, en zor koşullarda basılıp dağıtılarak bizlere el altından ulaştırılan yazıları okuyarak, ve onları kimi gündelik basın yazılarının satır araları ile birleştirerek tartışmaktayız biz.

70 sayılı karar mı bizim oylarımızın şu veya bu yolda etkilenmesini önleyecekmiş; bizi kem gözlerden ve sözlerden koruyacakmış; gün geldiğinde oyumuzu niçin ve nasıl kullanacağımızı biz, ancak biz biliriz.

HAYIR MI , BOYKOT MU...?

CUNTA ANAYASASI İLE BİRLİKTE, DEMOKRASİ GÜÇLERİNİN ORTAK HAREKET EDEBİLECEKLERİ BİR ALAN DAHA SOMUTLANMIŞTIR. EN GENİŞ DEMOKRASİ GÜÇLERİNİN ORTAK HAREKET EDEBİLECEKLERİ BU ALANI HAFİFE ALMAK, YA DA İRADECI YAKLAŞIMLARI ÖNE ÇIKARTARAK BU SOMUT VERİNİN ÜZERİNDEN ATLAMAK, ANTI FAŞİST EN GENİŞ GÜÇLERİN EYLEM BİRLİĞİ AÇISINDAN ZARARLI BİR YAKLAŞIMDIR'

CUNTA ANAYASASINA KARŞI ÇOK DEĞİŞİK KESİMLERDE SÜREN TARTIŞMALARA KULAKLARI KAPAMAK, GELİŞEN ANTI-CUNTA TEPKİLERİ HAFİFE ALMAK, HELE HELE CUNTA ANAYASASINA HAYIR OYU VERMEYİ "ASKERİ FAŞİST DİKTATÖRLÜĞÜN MEŞRULAŞTIRILMASI İLE EŞ ANLAMLI" GÖRMEK, FAŞİZME KARŞI MÜCADELE BAKIMINDAN MALİYETİ AĞIR OLACAK TARİHİ BİR YANILGIDIR.

Askeri faşist cuntanın Anayasasının Danışma Meclisindeki görüşmeleri ve buna karşı yoğunlaşarak gelişen tepkiler kamuoyunda en fazla yeri işgal ederken, Cunta Anayasasına karşı verilecek mücadele biçimleri sorunu da sol güçlerin gündemine girmeye başladı. Bu yazı hazırlandığı sırada gerçi daha geniş şekilde resmi görüşler açıklanmamıştı ama, yapılan ikili görüşmelerden edinilen veriler ve yeni yeni filizlenmeye başlayan görüşler, demokrasi güçleri arasında, " Anayasa Oylaması " ile ilgili olarak takınılacak tavır, verilecek mücadele biçimleri bakımından farklılıkların ortaya çıkabileceğini gösteriyor.

Ve yine ilk belirtiler, bu konudaki farklılıkların en genelinde, Hayır Oyu mu, Seçimleri Boykot mu ? noktasında düğümleneceği ve bu sorunun demokrasi güçlerinin kendi aralarında geniş bir tartışma ortamına neden olacağını gösteriyor.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, bu farklılaşmaların temelini siyasi hareketlerin devrim ve demokrasi sorunlarına bakış açıları teşkil etmektedir. Bu derece geniş kapsamı olan sorunun burada ayrıntıları ile ele almak elbette mümkün değil. Burada ancak en genel hatlarıyla, bu en geniş kapsam içerisinde " Anayasa Oylaması " ile ilgili olan birkaç noktanın altını çiziceğiz.

DEMOKRASİ GÜÇLERİNİN KARARLILIĞI VE ANAYASAYA HAYIR SAVAŞIMI

Sınıf mücadelesi, çok çeşitli alanlarda, çok değişik mücadele biçimleriyle sürdürülen ve zafere giden yolda çözmesi gereken bin bir türlü sorun bulunan bir çelişkiler yumağıdır. Bu çelişkiler yumağının çözülebilmesi duyarlı ve dikkatli olmayı gerektirmektedir. Özellikle, sınıf mücadelesinde eylemler ve mücadele biçim ve yöntemleri söz konusu olduğunda, bu yaklaşım tarzı daha da önem kazanmaktadır. Dünya ve Türkiye işçi sınıfının mücadele tarihi ve zengin deneyi, kotarılması düşünülen bir eylemi kararlaştırırken şu iki ölçütü esas almak, bunun ışığında hareket etmek gerektiğine işaret etmektedir: Birincisi, kararlaştırılması düşünülen bir eylemin, yaşanan somut verili koşullarda, işçi sınıfını, bağlaştığı güçleri, kısacası tüm demokrasi güçlerini, onların savaşım güç ve yeteneğini bir adım, bir milim ileri

götürüp götürmeyeceği, geliştirip geliştirmeyeceği sorusuna verilmesi gerekli yanıt olmalıdır. Açık deyişle, savaşım yönünün ve eylem kararlarının bu ölçüt kullanılarak, söz konusu soruya olması gerekli yanıt verilerek alınması gerekmektedir.

İkincisi, planlanan eylemin somut koşullar ve sınıfların karşılıklı mevzilenmesi ışığında, uygulanabilir olup olmadığı ölçütünün kullanılmasıdır. Yani, eylemin haklı bir gerekçeye oturtulması gereği yeterli değildir. Aynı zamanda, kendi gücümüz ve olanaklarımız bakımından, düşman gücü ve olası saldırısı ve planları bakımından mümkün görülmesi de gerekmektedir. Mümkün müdür ? sorusuna yanıtın " Evet " olmasıdır.

Bu iki ölçüt tek bir bütünün parçalarıdır. Bunlar, birbirlerinden bağımsız olamadıkları gibi, biri diğerinin karşısına da konulamaz. Dolayısıyla, bu iki noktadan birisinin öne çıkartmak, diğerinden bağımsız bir şekilde değerlendirmek; buradan kalkarak bunlardan birisini tercih eder konumuna düşmek söz konusu değildir.

Önemle vurgulanan bu iki nokta üzerinde ilerde de duracağız. Anayasa oylaması için öngörülen boykot çağrısının gerekçesi olarak, karşılıklı güçler dengesinin yarattığı olumsuz koşullar abartılarak Hayır oyu için şartların yeterli ve uygun olmadığı ileri sürülmektedir. Diğer bir deyişle, idamlar, işkenceler, baskılar, zamlar, " Boykot " çağrısı için yeterli gerekçe olabilmektedir. Nitekim, " her türlü baskı ve zulüm altında kimlerin ' hayır ' diyebileceğini bir yana bırakalım " gibi bir mantık, denilmek istenen açıkça ortaya koymaktadır. Farklı tavırların alınamasının esasını teşkil oluşturan bu noktayı " bir yana " bırakmaya gerek yok. Bugünkü verili koşullarda, Askeri faşist diktatörlüğün, insanlık dışı baskı, zulüm işkence ve idamlarına rağmen, Türkiye' de ve Kürdistan' da " Anayasa' ya Hayır " diyebilecek güçler var mıdır, yok mudur ? sorusunun cevabını vermek gerekiyor. " Kimlerin ' hayır ' diyebileceğini bir yana bırakalım " gibi Türkiye ve Kürdistan demokrasi güçlerini, onların kararlılığını ve direncini yumuşatan, anti faşist güçleri pasifizme sürükleyen ve son tahlilde kendi gücünü küçümsemekten başka bir sonuç vermeyecek bu tür yaklaşımlara karşı

tavrımız açık ve nettir ; Cunta' nın Kürt ve Türk halklarına karşı yürüttüğü tüm baskılara karşı yılmayan, sınıf onurunu faşizme çığnettirmeyen, faşist diktatörlüğün idamlarına, işkencelerine, baskılarına ve tüm bunları yassallaştırıp, kurumlaştıran bir sürecin kılıfı olan Cunta Anayasasına ve Cuntaya Hayır diyebilecek, bunu aktif bir şekilde gösterebilecek geniş bir muhalefet potansiyeli vardır. Görev, var olan bu potansiyeli doğru bir zemin üzerinde örgütlü bir hareketliliğe dönüştürmektir. Ve Anayasa Oylamasında kullanılacak her 'Hayır' oyu ve buna bağımlı kılınacak diğer eylemler, geniş demokrat güçlerin daha da hareketlenmesinde ve Cuntaya karşı aktif bir mücadelenin içersine girmesinde etmen olacaktır.

DEMOKRASİ GÜÇLERİNİN BİRLİĞİ VE CUNTA ANAYASASINA HAYIR SAVAŞIMI

Askeri faşist diktatörlük, bir yandan baskı ve terörü ile devrimci, demokratik güçleri yıldırıp sindirmeyi hedeflerken, diğer yandan da, en az bu kadar önemli olarak, devrimci, demokrat, anti-cunta güçleri geniş işçi ve emekçi yığınlardan tecrit etmeyi amaçlamakta, bu uğurda da çalışmalarını yoğunlaştırmaktadır. Evren ' in 30 Ağustos ile ilgili olarak yaptığı konuşmasındaki " Anayasa' ya hayır diyen güçler, dış mihraklar tarafından yönlendirilen komünistlerdir " sözleri de, Cuntanın bu yöndeki çalışmalarının yeni bir parçasıdır.

Faşizmin bu tecrit politikasının etkisizleştirilmesi, zararlarının asgariye indirilebilmesi için, devrimci, demokratik hareketler politikalarını doğru çizmek, yapacakları eylemlerde bu noktayı da önemle göz önünde bulundurarak, eylemin sonuçları bakımından en ince noktaları dahi hesaplamak durumundadırlar. Bugünkü somut koşullarda, faşizmin bu politikasının zararlarının asgariye indirilebilmesi, demokrasi güçlerinin bir birlerinden yalıtılmayarak, somut talepler ve hedefler etrafında ortak mücadeleyi geliştirerek, geniş işçi ve emekçi kesimlerde yaratılmak istenen " sola güvensizlik " dalgasının kırılabilmesi ile doğru orantılıdır. Cunta Anayasası ile birlikte, demokrasi güçlerinin ortak hareket edebilecekleri bir alan daha somutlanmıştır. En geniş demokrasi güçlerinin ortak hareket edebilecekleri bu alanı hafife almak, ya da iradeci yaklaşımları öne çıkararak, bu somut verinin üzerinden atlamak, anti faşist en geniş güçlerin eylem birliği açısından zararı büyük olabilecek bir yaklaşımdır. Yine bu tür yaklaşımların bir ürünü olarak, Cunta anayasasına karşı çok değişik kesimlerin yapmakta oldukları tartışmalara kulakları kapamak, gelişen anti cunta tepkileri hafife almak, hele hele cunta Anayasasına Hayır Oyu vermeyi " Askeri faşist diktatörlüğün meşrulaştırılması ile eş anlamlı " görmek, faşizme karşı mücadele bakımından maliyeti ağır olacak tarihi bir yanıldır. En küçük olanakları dahi değerlendirerek cuntaya karşı muhalefeti örgütlemeye çalışan, bu uğurda binbir fedakarlığa katlanan devrimci, demokratik güçlere, cuntaya ve onun anayasasına aktif olarak karşı

(Devamı 15. sayfada)

Cunta Anayasasına hayır !

SERMAYE SÖZCÜLERİ, TEKELLER ve HIZLI CUNTACILAR DIŞINDA, TOPLUMUN GENİŞ BİR KESİMİNDEN CUNTA ANAYASASINA KARŞI TEPKİLER YÜKSELMEMEYE DEVAM EDİYOR.

CUNTA İSE, TEPKİLER YÜKSELDİKÇE TOPLUMSAL TABANININ DARALMASINDAN, GİDEREK YALNIZLAŞMaktan HUZURSUZ OLUYOR. TEHDİTLERLE "HAYIR !" DİYENLERİ SUSTURMAYA, ANTI-CUNTA MUHALEFETİ BASTIRMAYA ÇABALİYOR.

AMA BOŞUNA. GÜR SESİMİZLE HAYKIRACAĞIZ, HAYKIRALIM "CUNTA ANAYASASINA HAYIR !".

► Artık iyice anlaşılmıştır ki, yeni Anayasa Tasarısı, özgürlüklerin özünü yok eden düzenlemesiyle açıkça özgürlük düşmanı, sosyal barışı sağlamaktan uzak, kurmak istediği yönetim mekanizması ile tek kişinin iktidarına yol açmaya elverişli, özette çağın gereklerine karşı, Türkiye'nin demokrasi mücadelesinde elde ettiği kazanımları hiçe sayan ve bugünkü ve yarınki beklentilerine yanıt getirmeyen bir belgedir. Siyasal ve sosyal mirasımıza saygısız, zihniyeti bozuk, sistemi bozuk, dili bozuk, üstelik ağzı bozuktur. Bununla hiçbir yere gidilmez; islah da edilemez. (9 Ağustos)

Doç. Server Tanilli
Strasbourg Üniversitesi

► Sendika hakkına ilişkin düzenlemeler, işverenlerin belli bir bölümünün, özellikle TİSK'in (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu'nun) istekleri yönünde oluşturulmuştur.

İşçiyi koruma ilkesi yerine, eşi görülmemiş bir biçimde, işvereni koruma ilkesi getirilmiştir. (9 Ağustos)

Dr. Şehmuz Güzel
SBF (Siyasal Bilgiler Fakültesi)

► Eğer bir ülkenin Anayasası kendi halkına güvensizlik esasına oturmuşsa o ülkede sorunlar çoğalır ve büyük boyutlara ulaşır. Bu nedenlerle tasarımı olumsuz buluyoruz. Bu taslağa güvensizlik ve korku taslağı denilebilir. (14 Ağustos)

Dr. Yücel Akıncı
Türk Veteriner Hekimleri Merkez Konseyi Bşk.

► Anayasa Komisyonu Başkanı ve Tercüman Gazetesi sahibi Kemal Hıçak'ın vekili Prof. Aldıkaçtı'ya "Niçin bu maddelerin başına, basın hürdür, diye yazıyorsunuz; hür değildir, dedikten sonra bu sınırlamaları ardarda dizseydiniz daha uygun düşmez miydi?" demekten kendimizi alamıyoruz... (18 Temmuz)

Uğur Mumcu (Cumhuriyet)

► Temel hak ve özgürlükleri sınırlandırıcı ve hatta kaldırma yetkisi veren 12., 13. ve 14. maddeler temel hak ve özgürlüklerin özünü kaldırıcı niteliktedir. (19 Temmuz)

Atilla Say
Barolar Birliği Başkanı

► Türk halkı 20. yüzyılın son çeyreğinde böyle bir anayasaya mahkum edilecek kadar geri ve çağdışı bir halk değildir. (19 Temmuz)

Prof. Mümtaz Soysal
SBF Anayasa Kürsüsü

► Yeni anayasa vatandaşların hak ve özgürlüklerini devlet karşısında gerçekten koruyor mu? Yoksa tam tersine devleti mi vatandaş karşısında koruyor? Eğer, devleti vatandaş karşısında koruyorsa, o zaman akla ilk gelen soru, "nasıl bir demokratik anayasa" sorusu olabilir. (19 Temmuz)

Yalçın Doğan (Cumhuriyet)

► Anayasa tasarısını görünce inanmadım. Bu tasarımı rüyamda görsem inanmazdım. Rüyamda görsem.

Özellikle sosyal ve işçi hakları açısından umduğumuzdan öte bir gerileme ile karşılaşınca ne diyeceğimizi şaşırarak komisyonun getirdiği teklife göre, Türkiye'de sendikacılık hareketi kalmaz. (19 Tem.)

Şevket Yılmaz
Türk-İş Genel Başkanı

► Eğer bu tasarı kabul edilirse, Türkiye'deki düşün yaşamı, yaratma ve yayma özgürlükleri yok edilebilecektir. (21 Temmuz)

M. Tali Öngören
AİTİA Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Ok.

► Cumhurbaşkanını sorumsuzlaştırdıktan sonra olağanüstü yetkilerle donatmak; Başbakanı sorumlu kıldıktan sonra Cumhurbaşkanına Başbakanı "azletme" gücünü vermek kimin aklına gelebilirdi ki? "Serseri" denen yurttaşların özgürlükten yoksun olacaklarını saptayan bir anayasa mantığını okuması yazması olmayan kişiler, hukuk fakültesi öğrencileri, doçentleri üretemezdi.

Sınırları belirsiz sözcüklerle hukuk dışı ucuz edebiyat yapmakta; özgürlüklerin kısıtlanmasını, emekçi haklarının kısıtlanmasını, demokrasinin kırılmasını örtmeye çalışmaktadır. Aldıkaçtı taslağının temel felsefesi kurnazlıktan kaynaklanıyor ve yurttaşı aptal yerine koyuyor. (26 Temmuz)

İlhan Selçuk (Cumhuriyet)

► Bu Anayasa, Türkiye'yi bir işveren cenneti yapmak isteyen zihniyetin anayasasıdır. İşveren sendikalarının tüm önerilerini Anayasa'ya koymakla büyük başarı kazanılmış.

Bu Anayasa ile Türkiye'de demokrasiye büyük bir darbe indirilmiştir. Sendikası, grevsiz, toplu iş sözleşmesiz bir demokrasi düşünülemez. Anayasa böyle bir düzen getiriyor. Bu tasvip edilemez. (20 Tem.)

Muzaffer Saraç
Yol-İş federasyonu Genel Başkanı

► Başta temel hak ve özgürlükler olmak üzere, çeşitli yönlerden tutucu, geriye götürücü ve hatta çağdışı olan bu Anayasa Taslağı'nın Türk toplumu ve Türk işçileri tarafından benimsenmesini olanaksız görüyoruz. (20 Temmuz)

Nail Güreli
Türkiye Gazeteciler Sendikası Genel Bşk.

► Kamuoyuna açıklanan 1982 Anayasa tasarısının ilk bakışta "devleti kurtarmak" isteyenler ile "büyük sermaye" grubunun ortaklaşa Devlet yönetmelerine olanak verecek şekilde hazırlanmış olduğu görülmektedir.

Cumhuriyetin temel kuruluşları; yasama, yürütme, yargı organlarının kuruluş, görev ve yetkileri incelendiği vakit ortaya çıkan yapı, Nasyonal Sosyalizmi anımsatan bir devlet yapısının amaçlanmış olduğu görülmektedir. Bilindiği gibi Nasyonal Sosyalizm, iç politikada halkı baskı altına alıcı, susturucu ve sermaye grubu ile içli dışlı oluşumlu, dış politikada ise militarist ve saldırgan bir politika izler. Daha doğrusu izlemek zorundadır. (15 Ağustos)

Suphi Gürsoytrak
Milli Birlik Komitesi üyesi, eski Tabii Senatör

► Anayasa tasarısı ile öngörülen düzende grev hakkının özü vahim bir şekilde zedelenirken, işverenlere anayasa desteğinde bir saldırı silahı verilmiş istenmektedir. Anayasa Tasarısı ile öngörülen düzende grevleri yapılamaz hale getirecek her önlem geliştirilmektedir. Grev yasakları, daha ileri derecede erteleme olanakları sağlanması yanında, Yüksek Hakem Kurulu vasıtasıyla "mecburi tahkim" kural haline getirilmektedir. (29 Temmuz)

Türk-İş Raporu'ndan

► Anayasa tasarısında sadece ekmek derdinde, verilen işte çalışan, herşeye karışmayan, suskun yurttaşlar ve içleri boşaltılmış etkisiz, yürütmenin hegemonyasındaki demokrasi kuruluşları ana fikri ege-men kılınmıştır.

Bülent Tanık
Türk Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliği Başkanı

► Daha önce yasalarda bile yer almayan, ayrıntı olarak görülen konulara özellikle Anayasa'da yer verilmek suretiyle sendikaların uzun süre etkisiz hale gelmeleri, varlıklarını yitirmeleri arzularını izlenimini yaratmaktadır. Tasarıda işveren kuruluşlarının yıllardan beri söyledikleri ve raporlarında yer alan isteklerin bulunduğu özellikle göze çarpmaktadır. (19 Temmuz)

Cevdet Selvi
Petrol-İş Başkanı

(Devamı 15. sayfada)

Yeni Anayasa Taslağı ve "Gurbetçi"ler:

BİR PARMAK BAL

Biliyorsunuz, yeni anayasa taslağında "gurbetçi"lere ilişkin bir madde var, devletin onların haklarını koruyacağına dair. "Eh, nihayet Türkiye Cumhuriyeti Devleti bizi de hatırlayabildi", diye içiniz az buçuk ferahlayabilir. İlk kez göçmen işçi sorunu Anayasa'da ele alınıyor diye belki bir "gurur"da duyabilirsiniz. Öyle ya, bir ülkenin anayasası da ciddi değilse...neyi ciddi olur ki ?

Okumuş, biliyor olsanız da, maddeyi burada bir kez daha ele alalım izninizle :

"D. Yabancı Ülkelerde Yaşayan Türk Vatandaşları Madde 69 - Devlet, yabancı ülkelerde yaşayan Türk vatandaşlarının aile birliğinin, çocukların eğitiminin, kültürel ihtiyaçlarının ve sosyal güvenliklerinin sağlanması, anavatanla bağlarının korunması ve yurda dönüşte yardımcı olunması için gereken önlemleri alır."

Türkiye Cumhuriyeti hükümetleri bu çeşitli ve önemli alanlarda "gereken önlemleri" nasıl alacak ki ? Nasıl alabilir ki ? Türkiyeli işçiler, emekçiler Avrupa'nın dört bucağına, ayrı ayrı ülkelere dağılmış. Maddede sıralanan alanlara ilişkin ihtiyaçların karşılanıp karşılanmaması, veya ne ölçüde ve biçimde karşılanması Türkiyeli işçilerin çalıştıkları ve yaşadıkları ülke hükümetlerinin bileceği iş, düzenleme, önlem alma yetkisi onlara ait. Hiç bir devlet, bir başka devletin içişlerine ilişkin kanun yapamaz, karar alamaz, karışamaz. Olsa olsa, diplomatik yollardan devletlerarası hukuka ve diplomasi "adap ve erkânı"na uygun önerilerde, telkinlerde bulunur, diyalog kurmaya, görüşmelerle işin kendi yurttaşları yararına çözülmesini sağlamaya çalışır. İşte "aile birliği" sorunu, işte "kesin dönüş" sorunu. Almanya'nın bu konularda geçirmeye hazırladığı yasalari Türkiye nasıl değiştirebilir, işçilerimizin aleyhine hükümler getirilmesini nasıl ön-

leyebilir, yeni Anayasa'ya böyle bir madde konulsa bile. Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sı Federal Almanya'da ve diğer ülkelerde geçerli değil ki... Olamaz da.

Diyalog ve görüşmelerin etkili olabilmesi, istenilen sonucun alınabilmesi ise görüşen tarafların gücüne bağlı. Sen bir öneride bulunurken, şu iş öyle değil de böyle düzenlensin diye istek belirtirken, karşındakinin çıkarına zarar verebilecek, ona bir "yaptırım" uygulayabilecek gücün varsa, önerin dikkate alınabilir, karşındakine, bir uzlaşmaya yanaşabilir. Yoksa hava alırsın. Federal Almanya, ardından diğerleri çatır çatır Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına vize koydular. Başvurular, görüşmeler yapıldı çeşitli düzeylerde çeşitli yollardan, hala da yapılıyor zaman zaman, sonuç ? Sıfır. Ve Türkiye hükümetleri Almanlara karşı vize uygulamaya, böyle bir tepki göstermeye cesaret edemedi. Çünkü Türkiye Almanya ve diğer emperyalist devletlere bağımlı, "muhtaç" duruma getirilmiş bir ülke. Ertelemiş ve ertelemeyecek olan milyarlarca dolar borç var, yeni kredi bulma ve alma zorunluğu var, iktisadi ve askeri "yardım ihtiyacı" var. Ya Almanya kesin dönüşü zorunlu hale getiren önlemler alırsa ? Aman, görüşmelerde fazla ileri gitmemeli, alttan almalı, "ilişkileri bozmamalı" değil mi ya ?

Son bir nokta, Türkiye Cumhuriyeti Devleti kendi ülke sınırları içindeki "vatandaşlarının aile birliğinin, çocuklarının eğitiminin, kültürel ihtiyaçlarının ve sosyal güvenliklerinin sağlanması"nda ne derece başarılı ki ? Türkiye'de büyük işçi, köylü, emekçi kitlelerin aile, eğitim, kültürel ihtiyaçlar ve sosyal güvenlik durumları hepimizin bildiği, yürek sızlatan ve gittikçe de kötüleşen durumlar değil mi ? Gittikçe de kötüleşiyor, çünkü faşist cuntanın izlediği ekonomi politikası sayesinde bu kitleler, hatta orta sınıfların büyük bir bölümü, sürekli yoksullaşıyorlar.

Anayasa taslağının 69. maddesi "gurbetçiler"in ağızına çalınmak istenen bir parmak bal, bir süre avunurlar, seslerini kısarlar umuduyla...

1 Eylül Dünya Barış Günü:

BARIŞ MÜCADELESİNİ GÜÇLENDİRELİM YAYGINLAŞTIRALIM !

SOSYALİZM VE BARIŞ BİR BÜTÜNDÜR

Sömürü ve savaş, birbirlerinin doğal sonucu ve ayrılmaz bir bütünü iki yüzdür. Sürekli gerileyen, sınırları daraldıkça daha da azgınlaşan, yok oluş sürecinde emperyalist-kapitalist sistem, savaşın ve saldırganlığın tüm maddi koşullarını oluşturmaktadır.

Oysa savaş kaçınılmaz değildir. Emperyalizmin maceracı, saldırgan girişimleri durdurulamaz değildir. Onlara karşı, dünya sosyalist sistemi, uluslararası işçisınıfı hareketi, her toplumun ilerici, yurtsever, sosyalist güçleri barıştan yanadırlar. Barışın bilinçli, kararlı savunucularıdır. Çünkü, sosyalizm ve barış birbirinden koparılamaz bir bütündür.

Daha da yaygınlaştıracığımız, güçlendireceğimiz barış savaşımız, savaşın tüm kaynakları kurutulana kadar sürecektir. Barışın gerçek savunucuları, savaş kışkırtıcılarından, daha kuvvetli, daha güçlü, daha büyük bir güçtür günümüzde.

Kazanan dünya barış güçleri olacaktır. Bizler olacağız. ●

EMPERYALİZM SÖMÜRÜ VE SAVAŞTIR

Sadece ikinci dünya savaşında 54 milyon insan öldü, 90 milyon insan yaralandı, sakat kaldı. Uzun yıllar süren onarılmaz acılar, hastalıklar, açlık ve yoksulluk kaldı dünya halklarına.

Savaş halkların düşmanıdır. Barış ise, yaşamsal bir talep ve insanlığın gelişiminin, toplumsal olarak daha ileri aşamalara ulaşmasının ön koşuludur.

Savaştan çıkar sağlayan emperyalizm oldu, oluyor. Savaşların kaynağında emperyalist-kapitalist devletlerin çıkarları; pazar, hammadde, yatırım alanları için çıkar çatışmaları yatıyor. Yüz milyonlarca insan

açlıkla karşı karşıya, sefaletle iç içe iken, işsizlik, pahalılık başını almış giderken, silahlanmaya yüz milyarlar harcıyor, yeni savaş planları yapıyor.

Teknolojik gelişmeler, dünya halklarına karşı, yeni nükleer silah projeleri için kullanılıyor. Atom silahlarının geliştirilmesi, nötron bombasının üretimine geçilmesi ile tüm insanlık tehdit altına alınıyor.

Uluslararası gericiliğin, saldırganlığın ve savaş tahrikçiliğinin başını çeken ABD emperyalizmi, diğer ortaklarıyla birlikte barışın temel güvencesi sosyalist sisteme, uluslararası işçi sınıfı hareketine ve ulusal kurtuluş mücadelesi veren halklara karşı savaş tehdidi yağıyor.

YENİ ANAYASA CUNTA'NIN ÇEKMECESİNDE BEKLİYOR OLMASIN?

Yukarıdaki soru, Maliye Bakanı Adnan Başer Kafaoglu'nun Milliyet'te günlerce 'tefrika' edilen 'mülakat'ı okunduğunda hemen akla gelmektedir. Kafaoglu, daha baştan, ekonomide uygulayacağı 'yeni model'i (deyim kendisinin) bakanlık koltuğuna oturduğu ana kadar sürdürdüğü Devlet Başkanına Danışmanlık görevi sırasında, Çankaya'da oluşturduğunu açıklamıştı. Sonra bunun ayrıntılarına girdi. Cunta başı Evren ile hemen her gün görüşürlermiş. Kafaoglu ekonominin yürütümüne ilişkin görüşlerini, "öyle değilde böyle yapılırsa iyi olur" önerilerini kendisine "arz eder", Evren de bu görüş ve önerilerden benimzediklerini uygulamaya geçirtmek üzere direktif vermiş. Özal da öte yandan, "yeniden servet beyanı" ve "yeniden değerlendirme" gibi yapmak istediği bazı önemli işleri, Çankaya bu yoldaki önerilerini kabul etmediği için yapamadığını, kendi yerine, Çankaya ile ilişkileri olan birinin gelmesinin iyi olacağını düşündüğü için istifa ettiğini söylüyor.

12 EYLÜL ÖNCESİNDEN BİR "HİZMET" GİRİŞİMİ

İşte bunları okurken birden kafamızda bir şimşek çaktı. Önce biraz bulanık, gittikçe açıklığa kavuşarak anımsadık ki, 12 Eylül öncesinde, A.B. Kafaoglu Cumhurbaşkanlığı kontenjanından senatör iken bir yeni anayasa taslağı hazırlamıştı. Kendi başına da değil, bir zamanlar Adalet Partisi'nin önde gelen sözcüsü, ideoloğu, sonra başkanlığına aday veya hevesli, Profesör Aydın Yalçın ile birlikte. O kadar da değil. Bir üçüncüsü daha vardı. Coşkun Kırca...! Yine bir zamanlar, Millet Meclisi'nin "cin horozu" denilen, Feyzioğlu'nun Cumhuriyetçi Güven Partisi'nin

baş polemikçisi, Feyzioğlu'yla birlikte baş "hukuk teorisyeni", ufak tefek yapılu Coşkun Kırca! Partinin geleceğinden umudunu kesince, daha parlak bir hayır için dışişleri bakanlığına geçen, şimdi Birleşmiş Milletler'de Türkiye delegasyonu başkanı, büyük elçi Coşkun Kırca!

Haber okuduğumuzda biraz garibimize gitmişti. Resmi konuları, yaşamları birbirinden uzak bu üç kişi neden, nasıl olmuştaki bir araya gelmişler, bir anayasa taslağı hazırlamaya girişmişlerdi? Nereden akıllarına esmişti bu fikir? Bu konuda oluşturulmuş bir komisyonun üyeleri, görevlendirilmiş kişiler değilken, anayasa hazırlamak için bunca "gönüllü mesai" yapmak nedendi? Az iş mi bir anayasa taslağı hazırlamak?

"HİZMET"İN ANIMSATTIKLARI

O günden bugüne yer ve yolalan yeni gelişmeler ışığında geçmişin olayları daha bir yerine oturuyor. Yine anımsanacağı gibi, uzun yıllar, hele 12 Mart döneminden sonra, çeşitli bakanlıklarda çeşitli yasa tasarıları üzerinde çalışmalar, hazırlıklar yapıldı durdu. T.C Ceza Kanunu, Medeni Kanun, İş Kanunu ve 274 ve 275 sayılı kanunlar, vergi ve toprak ve tarım reformu kanunları ve daha başkaları... Demokratik hak ve özgürlükleri budayıp yasakları ise çoğaltarak demokrasi güçlerini, "toplumsal uyanıklık, ekonomik gelişmeden önde gidiyor" saptaması uyarınca (bu saptama ve tanımlama bizim değil, egemen güçlerin) "uyanmış" kitleleri bastırmak ve hizaya getirmek için Otoriter veya Güçlü Devlet'in hukuk yapısı parça parça hazırlanıyordu. Birinci seçenek parlamenter demokrasi rejiminin ka-

buğunu olabildiğince koruyup içini boşaltmak, boşaltılmış kabuğun içine otoriter, güçlü devleti oturtmaktı. Birinci seçenek gerçekleşmezse, ne olacağını—yani ikinci seçeneği— hep birlikte gördük ve görüyoruz. Şimdi ikinci seçenek olan faşist cunta eliyle birinci seçeneğin daha sert bir biçimde oluşturulup gerçekleştirilmesine çalışılıyor.

Kafaoglu'nun iki kafadarıyla birlikte yeni Anayasa taslağı hazırlaması işte "otoriter" devletin ön hazırlıklarının yapıldığı döneme ve anayasanın değiştirilmesi tartışmalarının ısındığı, gereğinin ön plana çıkarıldığı günlerde rastlıyor. El altından görevlendirilmişler miydi? Onu kendileri ve "iyi saatte olsunlar" bilir.

Kafaoglu Çankaya'da Evren ile sıkı fıkı ilişkiler içindeyken, yalnızca ekonomik sorunlar görüşüldü, bu alanda Evren Kafaoglu'nun kimi görüş ve önerilerini "benimsedi" de, anayasa hukuku hiç mi görüşülmedi? Kafaoglu dosyasındaki anayasa taslağını çıkarıp Evren'e göstermedi mi? Evren bu taslağı genelinde benimseyip, veya esas alıp, üzerinde çalışılması direktifini vermiş olamaz mı? Bu sorulara kesin "Hayır!" yanıtı vermek zor. Tersine, hazırlanmış bir tasarıнын son biçimi verilmek üzere bekletildiği olasılığı çok daha akla yakın.

Anayasa'nın tartışmaya bırakılmasına bakmayın. Bu cunta 12 Mart döneminden daha "akıllı". Kontrol manivelaları elinizde olduktan sonra, bırakın tartışınlar. Millet için boşaltsın, ferahlasın. Öfkeler, karşı çıkışlar yatışsın, ne kadar yatışabilirse. Hem tartışmaların, eleştirilerin size de bir yararı dokunabilir: Nabız ölçmüş olursunuz. Yapmak, gerçekleştirmek istediklerinizi, özünden hiç ödün vermeksizin, daha kabul edilebilir, daha yumuşak görümlü biçimlere büründürebilirsiniz belki, bu tartışma ve eleştirilerin ışığında. Daha kolay yutturabilir bir aldatma hazırlayabilirsiniz belki... ●

30 Ağustos'un 60. yılında

İSTİKLÂL-İ TAM

Cunta, toplumca birlikte hatırlayıp birlikte anmaktan ve kutlamaktan hoşnut olduğumuz ne kadar ulusal bayramımız varsa, "Anayasa" ve "Hürriyet" bayramı 27 Mayıs'tan, "Milli Egemenlik" bayramı 23 Nisan'a ve nihayet "1 Mayıs"ımıza kadar neredeyse hepsini bir çırpıda ortadan kaldırdı ya, kolayca anlaşılabilir nedenlerle 30 Ağustos'a ilişmedi. Genel Kurmay Başkanı olarak tebrikleri kabul edip "orduya şükran" duygularının belirtilmesi geleneğinden kolay kolay vazgeçilmez elbet.

A slında bu bayramın, asıl bunların ötesinde bir anlamı var, onu gerçekten bayram yapan. Evet, "Zafer" bayramı. Ama herhangi bir zaferin değil. Nitekim, her toplumun tarihinde olduğu gibi bizim tarihimizde de nice kazanılmış muharebeler, nice zaferler var, nice yenilgilerle birlikte. Ama 30 Ağustos onlardan biri değil; bir Çaldıran, bir Kosova, bir Preveze, hatta bir Sakarya değil. 30 Ağustos, Anadolu'nun ortasına kadar ilerlemiş saldırganın, arkasında yedi düvel emperyalizme karşın, tam 60 yıl önce Afyon'da kesin yenilgiye uğratıldığı zafer günüdür, milli kurtuluş mücadelemizin ve başarımızın sembolüdür. Bayramsa onun için bayramdır, törense onun için yapılır, gaziler onun için bir kez daha kutlanır, şehitler onun için bir kez daha saygıyla anılır.

E vet, emperyalizme ve onun yordakçı ve maşalarına karşı kazanılmış ve yakın tarihte nicelerine örnek olmuş mücadelenin, istiklâl-i tam (tam bağımsızlık) ilkesiyle yola çıkan, "ya istiklâl, ya

ölüm" diyen babalarımızın, dedelerimizin mücadelesinin sembolüdür bu gün. Onun için de kutlanmaya değer.

O ysa günümüze bakalım. Uğruna savaşılıp ölünen tam bağımsızlık ilkesinden bugün geriye ne kaldı acaba? NATO'yu mu sorarsınız, ordularımızın emrine verildiği, yoksa ikili anlaşmaları mı, son "mutabakat" anlaşmasını mı? Çevik Kuvvet'iniz için topraklarımızda işse mi ihtiyacınız var, hayhay; hava alanlarımız dar mı geliyor uçaklarınıza, hemen genişletiniz; atom bombalarınız için depo mu gerek, yoksa atom taşıyıcı füzeleriniz için rampa mı, bütün Anadolu baştanbasa sizin, buyurun istediğiniz yere kondu ruverin; radarlarımız, dinleme servisleriniz, casus uçaklarınız, Avacs'larınız için mi yerler gerek size, ondan kolay ne var.

Ve sonra da utanmadan 30 Ağustos. Hayır baylar, hayır.

30 Ağustos kutlanmaya değer. Kutlanmaktadır ve kutlanmaya devam edecektir. Ama sizin basmakalıp törenlerinizde, kendinizin de inanmadan adet yerini bulsun diye yinedeğidğiniz kanıksanmış resmi nutuklarınızda, stadyumların, hipodromların şeref tribünlerinde boy göstermenizde değil; halkımızın o gün için giydiği tek bayramlık elbisesinde, Dumlupınar'ı dolduran sürüyle resmi çelengin arasındaki bir demet kır çiçeğinde, hısım akraba, dost tanış meclislerindeki söyleşilerde, anıların tazelenmesinde kutlanıyor, anlamına uygun olarak. Onu işçi sınıfımız ve emekçi kitleler kutluyor gerçekten. Çünkü onlardır ancak yeniden ileriden, iyiden güzelden yana olan; çünkü onlardır ancak geçmişin iyi güzel, yeni ileri nesi varsa alıp daha ilerileri taşıyacak olan; daha yenileyip, daha güzelleştirecek olan. Onlardır ancak. Ve de, milli kurtuluş bayrağı onların elindedir artık, istiklâl-i tam ilkesi onların dilinde.

Ve onlar, 30 Ağustos'u gerçekten kutluyorlar, kutlamaya da devam edecekler.

Bir zamanlar üzerinde çok tartışılan bir tez vardı: Sosyalist sistemin doğuşundan ve güçlenmesinden sonra, kapitalist ülkelerin kendi aralarındaki çelişkilerin eski önemini yitirdiği ve artık emperyalistlerin, sosyalist sistemin karşısında tam bir bütün oluşturdukları tezini savunanlar, işi daha da ileri götürerek Leninist Devrim Teorisi'nin eskidiğini, devrimin emperyalist zincirin zayıflayan noktasında gerçekleşeceği tezinin bir tarafa bırakılması gerektiğini söylüyorlar, yeni "devrim teorileri" üretmeye çalışıyorlardı.

Aslında Troçkist devrim anlayışının modernize edilmesinden başka birşey olmayan bu görüşleri bugün yaşadığımız hayatın pratiği hergün bir kez daha çürütüyor.

En canlı örnek "Erdgasgeschäft", ya da doğal gaz savaşı! Sovyetler Birliği ile Avrupa ülkeleri arasında gerçekleştirilmekte olan doğal gaz ticareti...

Ekonomik boyutları o kadar büyük bir yatırım ki, hiçbir Av-

rupalı kapitalist "hayır istemiyorum" diyemiyor, diyemez de... Amerika istediği kadar "hayır, bu işe girişmeyeceksiniz" diye tehditler savursun, istediği kadar "ambargo"lar koysun, fayda etmiyor. "İt ürür, kervan yürür" hesabı, borular Sibiry'a'dan Avrupa'ya döşenmeye başladı bile...

Amerika, büyük patronun işi farkında. Eğer bu iş gerçekleşirse, Avrupa'nın sosyalist sisteme ekonomik yönden büyük ölçüde bağımlı hale geleceğini biliyor, bunun politik sonuçlarını hesaba katarak

bütün gücüyle işi engellemeye çalışıyor.

Avrupa farkında değil mi? O da farkında kuşkusuz. Ama başka çare de yok! Artık iyice daralmış olan dünya pazarlarını, emperyalistlerin kendi aralarında sürdürdükleri rekabet her geçen gün daha da daraltıyor. Biraraya gelip sosyalist sistemi yok ederek bir çıkış yolu bulmak da olanaksız... O halde ne olacak? "Denize düşen yılana sarılır" diyerek Sovyetler Birliği'nin kapısını çalmaya başlıyorlar. Sadece Avrupa mı? Amerika ondan

farklı mı sanki! Baksanıza, buğdayını ihraç etmezse önce kendi çiftçileri ayaklanıyor.

Büyük patron, doğal gaz ticaretini engelleyemeyince öfkeden çılgına dönmüş olacak ki, yeni bir silah sürdü sahneye: Avrupa'daki Amerikan sermayesi! Amerikan patentiyle iş yapan Avrupa firmalarının Sovyetler'e ihraç edilecek gaz tırbünlerini üretmelerini yasakladı. Ama bu da tutmadı. Avrupalı kapitalistler onun da yolunu buldular ve şimdi gerekli parçaları kendileri yapıyorlar. Fransa ise bu yasağı tanımadığını açıkladı.

Son günlerde Avrupa ülkeleriyle Amerika'nın arası iyice açılmışa benziyor. Avrupa kapitalizmi, büyük patronun büyüklüğünü eskisi kadar pek saymıyor artık. Ne Amerika'nın "yüksek faiz politikası", ne "çelik savaşı", ne de "ambargo"su fayda etmiyor onları dize getirmeye. Hiç beklenmedik bir anda, ard ardına yeni bir gedik açılıyor emperyalist kampta... ●

Bir krizin hikayesi "AEG olayı"

"AEG OLAYI'NA İLİŞKİN OLARAK, 13.8.82 TARİHLİ UZ'DE (DKP günlük yayın organı) YAYINLANAN DEĞERLENDİRMENİN ÖZET ÇEVİRİSİNİ SUNUYORUZ"

Yönetim hataları ve önceden tahmin edilmesi olanaksız dış şartlar (örneğin, Amerika'nın yüksek faiz ve ambargo politikası); resmi demeçlerde AEG'nin çöküşü için gösterilen nedenler işte bunlar. Yani bazı kişilerin bireysel hataları ve yabancı bir devletin uyguladığı politika. Bütün mesele bundan ibaret!...

Şüphesiz, sorunun güncel hale gelmesinde bu nedenlerin de payı vardır. Ancak esas neden, gözlerden saklanmaya çalışılan, kapitalizmin kendi iç çelişkisi olup, krizin asıl yaratıcısı kapitalist sistemin bizzat kendisidir.

1960'li yılların sonlarına doğru AEG'nin izlediği maceracı politika (örneğin, 50 kadar şirketin satın alınması ve üç yılda borçlarının dört katına çıkması) bugünkü bunalımın başlangıcını oluşturmaktadır. Bir diğer etken ise, gene aynı dönemde, henüz hesaplamalar sonuçlanmamışken, iyice hesaplanmadan nükleer reaktör yapımını üstlenmek olmuştur—bu sonuncu girişim daha sonra AEG'ye 117 milyar Mark'a malolmuştur—. Bu dönemde AEG'nin Denetim Kurulu'nu oluşturan

ESENBOĞA OLAYI

VE ÇIKARTILACAK DERSLER

(Baştarafı 6. sayfada)

yapılan emperyalist planlar, resmi devlet arşivinde üst üste durmaktadır. Yapılması gereken bu suç belgelerini açıklamak, emperyalizmin ve suç ortağı Osmanlı yönetiminin planlarını ve diğer suç belgelerini açığa çıkartmaktır. Oysa böyle ele alınmamaktadır. Bunun yerine, vahşeti yürütenlerin "haklılığı" "kanıtlanmaya çalışılmakta, küstah ve pervasız bir tutuma girilmektedir. Adeta "yavuz hırsız ev sahibini bastırır" rolü oynanmaktadır. Açıklandığında "her alanda gericilik" olan ve zulüm, öfke ve kin saçan emperyalizmin içyüzü kitlelerce daha da anlaşılacağı için, gerçekler gizlenmektedir. Emperyalist ilişkiler ağı dışına çıkılmaya kadar da, bu tutumda direnmeye devam edilecektir.

Bu dönemde AEG'nin iflasın eşliğinden döndürülmesinin üç önemli nedeni vardır. Herşeyden önce, AEG'nin bünyesinde 125 000 ve dağıtım işinde 35 000 kişinin çalışmakta olduğu göz önüne alınırsa, olayın doğuracağı Deutsche Bank, Dresdner Bank, Commerz Bank, BHF Bank, Flick, BASF, GHH, Mannesmann gibi dev Federal Alman kuruluşlarının durumu zamanında tesbit edebilmeleri ve gerekli önlemleri alabilmeleri beklenirdi. Ne var ki, kapitalizmin rekabet dünyasında gözü dönmüşlük ve sorumsuzluk, hiçte olağandışı bir durum değildir. AEG, her ne pahasına olursa olsun SIEMENS'e yaklaşmaya ve hatta onu yutmaya çalışmaktaydı. Şüphesiz, güç ve iktidar hırsı uğruna oynanan böyleleri bir kumarın rizikosu da büyük olacaktı.

1974 yılında, kendi yarattığı bunalım şartlarına, ülkedeki devri ekonomik kriz de eklenince, AEG ilk kez uçurumun kenarına geldi. O zamanlar bunun kolayca üstesinden gelinebileceğine inanılmaktaydı. Nitekim, aralarında "ev sahibi" Dresdner Bank'ın da bulunduğu 25 banka derhal keselerinin ağzını açmışlar ve AEG'nin sermayesini 224 milyon Mark civarında arttırmışlardı. Ve hemen ardından, aralarında KWU ve Osrarn gibi önemli AEG iştiraklerinin de bulunduğu bazı şirketlerin SIEMENS'e satılmasıyla birlikte AEG'nin artık tamamen bankaların kontrolü altına girdiğini görüyoruz.

1979 yılında, AEG, hemen hemen o zamanki ana sermayesine yakın bir miktar olan, 1,3 milyar Marklık zarara uğradığını ilan etti. Firma neredeyse iflasın eşğine gelmişti ki, 160 banka, 30 endüstri ve 20 sigorta devi, 1980'in Ocak ayında tekrar imdada yetiştiler, 1,4 milyarlık bir yardımla iflasi engellediler.

Bundan şu sonuç çıkmaktadır: Ermeni soykırımının iç yüzü mutlaka bütün çıplaklığı ile açığa çıkartılmalı, bugüne kalan sonuçları giderilmeli bu doğrultuda hesabı görülmalıdır. Suçlunun emperyalizm ve onun suç ortakları olduğu gerçeği mutlaka bir kez daha tüm dünya halklarının önüne serilmelidir. Bunun için savaşım vermek, tüm dünya ilerici insanlığının namus borcudur, tarihsel görevidir.

Ne ki, bu savaşım her somut durumda nasıl, kiminle ve nerede sorularına yanıt arayarak ve bularak öylece verilmelidir. Bunların doğru ve gerçek yanıtları aranmadıkça ve bulunmadıkça, niyet ne olursa olsun, ne kadar haklı olunursa olunsun nesnel sonuçları bakımından başka kanallara aktılmaya açık olur, düşman elinde kendilerine

politik etkinin hesaba katıldığı görülecektir. Tam seçim dönemine girildiğinde bu önemli bir faktördür. İkinci faktör ise, iflas durumunda, bankaların milyarları bulan yatırımlarının da birlikte yok olması tehlikesidir. Üçüncüsü ise—belkide en önemlisi—, AEG-Telefunken şirketinin Federal Almanya finans kapitalinin uluslararası rekabet dünyasında, hatta silah ve uzay endüstrisi alanlarında, stratejik bir öneme sahip olmasıdır.

1981 yılının sonuna gelinirken, AEG o zamanki ana sermayesinin üçte ikisi tutarında olan 663 milyon Marklık yeni bir zarar açıklamasında bulunmuş, 1982'de ise buna 800 milyonluk yeni bir zarar eklemiştir. Nedeni gayet açık: Bankalar ve diğer dev kuruluşlar milyonlarca Marklık krediler açmışlardı ama eski krediler—borçlar olduğu gibi durmaktaydı. Bu yüzden şirketin borçları ve bunların faizleri daha da büyümüş, altından kalkılmaz hale gelmişti.

1981'in ortalarına doğru, bankaların politikası artık değişmeye başlamıştı. Gelinen durumda, AEG'yi bir bütün olarak kurtarmak yerine, kendilerine bir yük haline gelen şirketi parçalayarak, teknolojik olarak önemli ve karlı yatırımları ele alıp, geriye kalan, tüketim araçlarına yönelik kısımları ise elden çıkarmaya yönelmişlerdi.

Evet, "AEG olayı"nın kısa geçmişi böyle. Avrupa'nın bir devi sallanıyor. Aslında sallanan, ta temellerinden sallanmakta olan, dünya kapitalist sistemidir. Sömürge alanları daraldıkça, hayat damarları her geçen gün daha da daralıyor sistemin. Ve derinlerden, sistemin temellerinden gelen sarsıntıyla, en üstteki, en tepedeki parçalardan kopmalar, dağılmalar başlıyor. ●

karşı kullanılacak silah haline dönüşebilir.

Ermeni soykırımının suçlularına ve bu suçları gizleyenlere karşı kin duymamak olanaksızdır. Ancak bu kin, sınıf kini olduğu sürece, emperyalizme karşı kin olduğu sürece anlam ifade edebilir, sonuç alıcı olabilir. Bunun nesnel ölçütü ise, savaşımın yer alacak kitlelerin, sosyal bir tabanın varlığının olmasıdır.

Bugünkü Türkiye'nin somut koşullarında Ermeni soykırımının hesabını soracak, bu suçun sonuçlarını giderecek bir Ermeni kitlelerinin savaşımından, bunun yeterli bir nice-likten ve toplu olarak buldukları bir yörenin varlığından söz etmek mümkün değildir. Dolayısıyla, eylem yönünün Türkiye ege-

HAYIR MI, BOYKOT MU ? (Baştarafı 10. sayfada)

çıkıtları için "meşrulaştırmak" gibi hiçbir temeli olmayan bir suçlamada bulunmak, son derece basit ve sınıf savaşımını hafife alan bir yaklaşımdır.

Bugün görev, Cuntaya ve onun Anayasasına karşı aktif olarak karşı çıkıp "Hayır" diyenleri suçlamak değil, en küçük olanakları dahi gözden kaçırmayarak, varolan tartışma ortamını ve anti cunta tepkileri doğru bir zemin üzerinde elden geldiğince, geliştirmek ve yönlendirmektir. Ancak bu perspektifle yürütülen ve en geniş anti-cunta güçlerin birliğini esas alan bir savaşım hedefine ulaşabilir.

DEMOKRATİK BİR ANAYASA DEVRİM-Cİ DEMOKRATİK BİR İKTİDARLA MÜMKÜNDÜR

Bu sorun ile ilgili eksik yaklaşımlardan bir tanesi de, "demokratik bir Anayasanın güvencesi halklarımızın demokratik iktidarlarıdır" alternatifini sunan, ama bu alternatifi verili somut koşullarda soyut bir slogan olmaktan öteye götüremeyen bir anlayıştır. Diğer bir deyişle, ancak devrimci-demokratik bir iktidarla mümkün olabilecek Demokratik Anayasa için, bugünkü koşullarda verilmesi gereken mücadelenin üzerinden atlayan bir yaklaşım söz konusudur.

Güncel ve ara hedeflerle, nihai hedef ve bu hedefler için verilen ve verilmesi gereken mücadeleler birbirleriyle çelişmez, tam tersine tam bir bütünlük arzederler. Ve bunlardan bir tanesi diğerinin önüne konulamaz.

Bu genel ve doğru tesbitleri, bugünkü verili koşullarda somutlarsak, Demokratik Anayasa için bugün verilmesi gereken mücadele nedir? Ya da yalnız başına Demokratik Anayasa sloganını haykırmak, ama bunu için verilmesi gereken savaşıma gözleri kapamak doğrudur?

Doğru slogan ve talepleri soyut olarak yalnız başına haykırmak yetmez. Bu sloganları ve talepleri ete kemiğe büründürmek gereklidir. Bunu yolu ise, Demokratik Anayasa savaşımını sürecinde, verili koşullarda öne çıkan olguların üzerinden atlamak, sorunları çözümsüz bırakmak değil, varolan olguları da dikkate alarak, sorunlara, Demokratik Anayasa perspektifini biran için gözden irak tutmayarak, doğru çözüm önerileri getirmektir.

Ve sandık başına gidip, "Cunta Anayasasına Hayır" demek, bu kararlılığı ve mücadeleyi göstermek, Demokratik Anayasa savaşımını hızlandırabileceği gibi, kitlelerin bir üst düzeydeki mücadelelere kazandırılabilmesine de yardım edecektir.

MÜCADELE BİÇİMLERİ KATEGORİK OLARAK REDDEDİLEMEZ, YA DA MUTLAKLAŞTIRILAMAZ

Yanlış anlaşılmalara meydan vermemek için bir noktanın daha altına çizmekte yarar var. Anayasa oylaması ile ilgili olarak Boykot yaklaşımına karşı çıkarken, bir mücadele biçimi olarak Boykot'a kategorik olarak karşı çıkmıyoruz, onu reddetmiyoruz. Diğer bir deyişle, Boykot da verili koşullarda bir mücadele biçimi olarak kullanılabilir. Nitekim, dünya

sınıf mücadelelerinde bunun örnekleri mevcuttur. Kullanılıp, kullanılmamasının, yada hangi mücadele biçiminin doğru olduğunun kıstası yukarıda da değindiğimiz gibi, bir sınıf mücadelesini, ilerici, demokrat güçleri bir adım daha ileri götürmesi, iki, güçler dengesi dikkate alındığında uygulanabilir olmasıdır.

Bu genel doğrulardan hareketle ki, yakın tarihlerde, örneğin, El Salvador'da, demokrasi güçleri Askeri diktatörlüğün seçimlerine karşı Boykot eylemini uygularken, Pinoche faşizmi altındaki Şili'de demokrasi güçleri, Pinoche'ye karşı Hayır oyu verme mücadele biçimini kullanmışlardır. Yine Uruguay'da demokrasi güçleri Askeri diktatörlüğün Anayasasına karşı Hayır oyu veremeyi örgütlemişler ve Anayasayı Hayır oyları ile seçimlerden geri döndürüp, askeri diktatörlüğün suratına çalmışlardır.

SONUÇ

Yukarıda da sıkça belirttiğimiz gibi, sınıf mücadelesi, somut durumun somut tahlili yapılarak, buna uygun politikalar geliştirilerek ve bu politikaları doğru bir şekilde uygulamaya koyarak yürütülebilir. Nesnel verilerin üzerinden atlanarak, ya da bu veriler abartılarak keskin sloganlar arkasında, iradi yaklaşımların somut durumun önüne koyarak çizilen politikaların, sınıf hareketine getirebileceği hiçbir yarar olamaz. Zararlarının asgariye indirilebilmesi ise, demokrasi güçlerinin bilinçli ve kararlı bir şekilde yanlış yaklaşımlara karşı ideolojik mücadeleyi yükseltmeleri ile mümkündür.

CUNTA ANAYASASINA HAYIR !

(Baştarafı 11. sayfada)

► Sendikalar, meslek kuruluşları, kooperatifler ve derneklerin siyasetle uğraşamayacakları anayasa buyruğu ile belirlenmiştir. Yani seslerini çıkarmayacaklar ve haklarını aramayacaklardır. Buna göre en yüce değer olan emek yerine, en yüce değer sermaye, lokavt ve kuvvet olacaktır. (15 Ağustos)

Mehmet Emin Sungur
CHP İstanbul eski Milletvekili

► Anayasa tasarısının en önemli özelliklerinden birisi, bugünkü geçiş dönemi yönetimin, bu tasarı ile yasallaştırılmaya çalışılmasıdır. Milli iradeye tamamiyle bir güvensizlik hakimdir. Bu tasarı ile kişi ve en geniş halk kitlelerinin temel hak ve özgürlükleri kısıtlanmıştır. (23 Ağustos)

Ömer Buyrukçu
CHP Antalya eski Milletvekili

► Bu metin hak arama, isteme, karşılıklı tartışma, pazarlık yapma yollarını devlet ve işverenden yana tıkamaktadır. Basın devletin istediği ölçüde özgür, işçi işverenin istediği kadar konuşur durumda bırakılıyor. (15 Ağustos)

Niyazi Ünsal
CHP Erzincan eski Senatörü

► Anayasa tasarısının özellikle ekonomik hak ve özgürlükler alanındaki yegane kaynağı, son on yıldır Türkiye'de iş çevrelerinin ve Türk işverenlerinin raporlarıdır, bu raporlara geçen görüşlerdir. (20 Tem.)
Türk-İş İcra Kurulu Bildirisi

► İşverenler, uzun yıllardır yoğun ve etkili propagandaları ile çalışanların hak ve hürriyetlerini kısmak ve hatta geriye götürmek hususundaki emellerine nihayet ulaşmışlardır.

Bu Anayasa Tasarısı güçlü bir sınıfın, çoğunlukta fakat zayıf olan bir sınıfa tahakkümünü öngörmektedir. (20 Temmuz)

Necati Çelik
Hak-İş Genel Başkanı

men sınıflar iktidarına çevrildiği söylene de, Türkiye hükümetlerine, Türkiye'de sosyal bir tabanı olmayan tek tek kişilere duyulan kin ve öfkeyi, öldürme ve yaralama olaylarını, dilediğince istismar edebilme olanakları kazandırdığı görmemezlikten gelinmemelidir. Gerçekten de, bu tür bireysel olayların tümü, ırkçılık ve koyu bir şovenizmin körüklenmesinde malzeme yapıldıktan başka, kitlelerin dikkatlerini somut sorunlardan uzaklaştırmakta, onların üzerindeki baskının daha da katmerleşmesine olanaklar sağlamaktadır.

Diğer yandan, Kürt ulusal hareketi ile sosyal temeli olmayan bu tür çıkışlar aynı kefiye konularak propoganda yapılmaktadır. Kürt ulusal hareketi ile Türkiye işçi sınıfı ve Türk demokratlarının birlikte savaşımını yürütme olanaklarını daraltmaktadır.

Son Esenboğa olayı—bir ABD gemisi ile Lübnan'daki bir Ermeni terör grubunun Kıbrıs'a taşınmış olduğu haberinin olayla

aynı güne rastlamasının tesadüf olmadığı bir yana—daha da önemli dersler ortaya çıkartmıştır. Bu olay, Türkiye'nin içinde ve yakınında olduğu bölgedeki gelişmelerin emperyalizm açısından çok kritik olduğu bir zamanda gerçekleştirilmiştir. Filistinli yurtsever Habbaş'ın başında olduğu örgüt, Esenboğa'da olay çıkartanların sözümona ilişkilerinin olduğunun öne çıkartılması, Türkiye'nin bölge halklarına emperyalizm adına müdahale etmek için gerekli politik ortamı yaratma çabası içerisinde olduğunu göstermektedir. Bu olay, Cunta için bu amaç doğrultusunda istismar edilmeye devam etmektedir.

Yine, Esenboğa olayının, "Anayasa" taslağı üzerinde tartışmaların yoğunlaştığı, en geniş eylem birliği koşullarının olgunlaştığı; Cunta ekonomi-politikasının ciddi yara aldığı bir zamana denk düşmesine raslantı olarak bakmak mümkün değildir. Gerçekten de Cunta, bu olayı, geniş kitlesel öfkenin daha da yükseldiği ve kararlılığa dönüşmeye yüz tuttuğu bir sırada, bunu sindirmek, geriletmek ve susturmak için kullandı, kullanmaktadır.

Cunta'yı alaşağı etme savaşımında, onun her yeni duruma ilişkin kullandığı yöntemlere, geliştirdiği ideolojik kampanyalara ve propagandalara neden başvurduğuna aynı somutluk içerisinde yaklaşmak gereklidir. Özellikle son dönemde herşey anti-sovyetizmle birleştirilerek, Cunta tarafından kullanılmaktadır. Daha dün yazdığı Anayasa ders kitabında hayranlıkla sözünü ettiği Sovyetler Anayasası değerlendirmesinden vaz geçtiği bir tarafa, bir gazete yazarı profesörün ve benzeri ilerici eskilerinin anti-sovyetik iftira kampanyaları yaklaşımlarda daha dikkatli olmayı gerekli kılmaktadır.

Sosyal, kültürel ve ekonomik bakımdan en yüksek düzeylere çıkan, ulusal zenginlikleri gelişip serpiyen Ermenistan ve Ermeni ulusunun konumunu görmek ve öne çıkartmak gereklidir. Bu gösterilmeden, bu yurt ve ulusa işaret edilmeden ve değerlendirmeye açılmadan, toz duman içerisinde boğulan olayların derinliğine inebilmek ve sağlıklı savaşım yöntemleri geliştirmek olası değildir.

ABD—İsrail saldırısı amacına ulaşamadı

ULAŞAMAYACAKTIR DA!

**SOVYETLER BİRLİĞİ VE BARIŞ HAREKETLERİ KİMLERİN YANINDADIR, KİME ZARAR VERMEKTEDİR ?
"DEMOKRAT TÜRKİYE" VE BENZERİ YAYINLARDA ÇIKAN DEĞERLENDİRMELER KİMİN İÇİN YAPILMAKTADIR? FİLİSTİN HALKI İÇİN Mİ?
BUNUN DOĞRU OLMADIĞINI SADECE ZAMAN GÖSTERMEYECEKTİR. BİZZAT FİLİSTİN HALKI VE ONUN YURTSEVER TEMSİLCİLERİ, BÖLGE İLERİCİ GÜÇLERİ DE BU DEĞERLENDİRMELERİN KENDİ ÇIKARLARINA OLMADIĞINI GÖSTERECEKLERDİR.**

ABD-İsrail'in son Lübnan saldırısı, başta Filistin halkı olmak üzere Lübnan halkı ve bölge ilerici güçleri açısından büyük bir darbe oldu. Bu, derin olduğu kadar, ızdırap dolu yaralar açtı. Emperyalizm, kudurgan bir hırsla ve emsaline ender rastlanır bir kinle, kendi aleyhine bozulan dengeyi yeniden düzeltmek için tüm gücü ve enerjisiyle vahşet saçtı. Bunun neden olduğu yıkımın faturası oldukça büyük olmuştur, yaraların sarılması zaman alacaktır. Ama sözkonusu olan yaradır ve yaralar sarılacaktır, sarılmaktadır. Bundan asla kuşkuya düşülmemelidir.

Hiç kuşkusuz, başta Filistin Kurtuluş Örgütü olmak üzere bölge yurtsever güçleri, son kudurganlığın neden olduğu yaraları daha kısa sürede sarabilmek ve gelinen noktada savaşımı etkinleştirip güçlendirebilmek için gereken dersleri çıkaracaklardır.

Ancak şimdiden de şunlar söylenebilir: ABD-İsrail'in saldırısı, çok güçlü olduğuna inanan ve buradan kalkarak düşmanını haklamaya çalışan bir boy ölçüşme eylemi değildir. Emperyalizm, bölgede kaybetmeye yüz tutan cennetini yeniden kazanmak için bu ölçüde vahşeti göze alan çok büyük bir enerjiyle ve tüm olanaklarıyla bu savaşa girmiştir. Tıpkı ölümcül yara almış yarıcı av hayvanı gibi, kat kat artan bir güçle ve sınırsız bir kinle etrafta kan gölüne dönüştürmüştür. Bu, emperyalizmin "kağıttan bir kaplan" olmadığını bir kez daha göstermiş, emperyalizmin gücünü hafife alan, buna dayanarak hayalci, aceleci tezleri geliştirenlerin görüş ve yaklaşımlarının bir kez daha geçit vermeyeceğini göstermiştir.

Dünya barış ve demokrasi güçleri lehine olan tüm gelişmelere karşın, bugün de, emperyalizm "kağıttan kaplan" değildir. Ne ki, emperyalizm, kadri mutlak ta değildir. O, dilediğince karar verme ve bunu dilediğince uygulayabilme gücüne de sahip değildir. Son vahşet, bu gerçeği de bir kez daha ortaya çıkarmıştır.

Gerçekten de, Büyük Ekim Devrimi'nden bu yana dünyanın her yerinde çıkan olayda olduğu gibi, Filistin ve Lübnan halklarına yönelik son emperyalist saldırıda da kesin bir saflaşma olmuştur. İki

taraf, açık ve seçik olarak bir kez daha karşı karşıya gelmişlerdir. Bir tarafta ABD-İsrail ve bağlaşıkları, yani emperyalizm ve gericilik; diğer tarafta ise başta Sovyetler Birliği ve bağlaşıkları, Filistin ve Lübnan ilerici güçleri, yani dünya barış ve demokrasi güçleri yerlerini almışlardır. Bugün ulaşılan nokta, dünya ölçüsünde savaşım yürüten temel iki cephenin savaşımının bundan sonraki seyrini etkileyecek, bundan sonraki adımların saptanmasına ışık tutacaktır. Bu iki temel cephenin dışında bir üçüncü yer, "izlemek" için bir tribün mevcut değildir. Her gelişmeyi, ortaya çıkan her yeni süreci belirleyen bu iki temel güç arasındaki savaş, emperyalizmin kesin olarak ölümü ile sonuçlanacak ana kadar sürecektir. Bu nedenle de, kimi devrimci kesimlerin dünya ölçüsündeki bu temel saflaşmayı görmemezlikten gelen sözümona "tarafsız" devrimcilik değerlendirmeleri, hele temel taraflardan birisini "izleyici" gösterme çabaları, eğer bir umutsuzluğun, zorluklar karşısında yılmaya başlamış olmanın bir sonucu değilse, nesnel olarak emperyalizm ve gericilik cephesinin doğrudan-dolaylı türevlerinin etki alanları dışına çıkamamanın bir sonucudur. Çünkü, tarihsel gelişme içerisinde halkların mutlak zafere ulaşması ne kadar kesin bir gerçek ise, bu sürecin inişli çıkışlı, yenilgi, yarı yenilgi olarak, zaferler kazanarak ama tüm bu gelişmelerin derslerini ve olanakları daha yoğun ve ustaca kullanarak yolunu katdedeceği de bir o kadar kesin olan gerçektir.

Fakat, savaşımın ulaştığı kimi boyutlarda ya da dönemeçlerde, yenilgi veya yarı yenilgi koşulları sözkonusu olduğunda tarihsel olayların gösterdiği deneylerden de anlaşılacağı gibi, küçük burjuvazi gelişmeleri gerçekçi olarak değerlendirememektedir. Zorluklar karşısında soğukkanlılığını yitirmekte, ne yapacaklarını bilememekte, bocalamakta, sızlanmakta, yeni hayalleri gerçekmişcesine önlerine koymakta ve buna inanmaya çalışmaktadırlar. Zaman zaman proleteryayı izleyen küçük burjuvazinin, devrimci savaşımın güçlükleri karşısında bozgun havasına girdikleri sayısız olayda defalarca ortaya çıkmıştır, kanıtlanmıştır.

Filistin halkının ve bölge ilerici güçlerinin bugün için yediği darbelerin neden olduğu zorluklar, kuşkusuz, küçük burjuva radikalizmini temel düşmana karşı aktif bir çabanın içerisine girmek yerine, onları sızlayan ve bocalayan bir tutuma itmiştir. Bugün Avrupa'da bu tutumun uzantıları görülebilmektedir. Ancak neden, yalnızca küçük burjuvazinin bu temel sınıfsal özelliğinin yansımından ibaret değildir. Bununla birlikte, emperyalizmin ve dünya gericiliğinin ve uzantılarının çok yönlü propaganda çabalarının, etkileme ve yönlendirme çabalarının da etkisinin var olabileceğini yadsımak olası değildir. Hele, anti-komünizm ve anti Sovyetizm resmi devlet doktrini haline getiren Federal Almanya'da bu etkinin var olabileceği daha da olasıdır.

Filistin halkı ile Lübnan halkının ve onların yiğit savaşçılarının en kahredici ve ölümcül darbelerle yüzyüze olduğu bir sırada, sözcülimi "Demokrat Türkiye'de Filistin halkının Avrupa'da sürdürülen barış hareketinin kurbanı olduğu açıkça yazılarak, giya Sovyetler Birliği'nin 'Avrupa'nın gönlünü kazanma ve yumuşama uğruna bü-

tün bir halkın korkunç bir savaşta katline seyirci kaldığı" söylenerek, hiçbir sorumluluk belirtisi, hiçbir gerçeklik payı olmayan asılsız iftirada bulunmaktadır. Böylece hem zaman zaman Alman televizyonlarında rastlanılan türden, hiçbir doğruluk payı olmayan ama mantığa "uygun" düşürülmeye çalışılan iftiralarla, "ince" anti sovyetizm yapılmaktadır. Hem de, yüzbinlerce insanın barış hedefi için aktifleştiği, duyarlı hale geldiği bir savaşım sürecini, onun dostu olduğu Filistin ve Lübnan halkıyla, ilerici güçleriyle karşı karşıya getirilmeye, boğuşturulmaya çalışılmaktadır. Öte yandan, Dünya Barış Konseyi'nin tüm dünyada ve Avrupa'da düzenlediği kitlesel toplantılara, açtığı dayanışma kampanyalarına, işçi sınıfı partilerinin eylemlerine, bunların tümüne Filistinlilerin bilinçli, yurtsever temsilcilerinin en ön sırada katıldığını, bu eylemlerin bizzat içerisinde olduklarını görmemezlikten gelmektedirler. O halde, bu anti sovyetizm ve dünya ve Avrupa'daki barış hareketine kara çalmak ne için, kimin adına yapılmaktadır? Sovyetler Birliği ve barış hareketi kimlerin yanındadır, kime zarar vermektedir? "Demokrat Türkiye" ve benzeri yayınlarda çıkan değerlendirmeler kimin için yapılmaktadır? Filistin halkı için mi? Bunun doğru olmadığını sadece zaman göstermeyecektir. Bizzat Filistin halkı ve onun yurtsever temsilcileri, bölge ilerici güçleri de bu değerlendirmelerin kendi çıkarlarına olmadığını göstereceklerdir ve kendileri adına yılmaya, umutsuzluğa düşenlere, bu çerçevede tepinmeye ve sızlanmaya başlayanlara, buna hakları olmadığını mutlaka bildirecektir.

